

Afgørelser – Reg. nr.:

Fredningen vedrører:

Bemærkninger:

Bemærkning om formål og bestemmelser:

I dokumentet er fredningens formål og bestemmelser fremhævet som hjælp til læseren. Fremhævningerne er vejledende. Fredningens formål og bestemmelser kan også optræde uden for de markerede områder. Et fuldstændigt billede af formål og bestemmelser forudsætter, at hele afgørelsen fra fredningsnævn og Overfredningsnævnet/klagenævn læses.

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af af fredningens formål](#)

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af bestemmelserne](#)

Domme:

Taksationskommissionen:

Overfredningsnævnet:

Fredningsnævnet:

Forslag:

Dispensationer: sidst i filen med nyeste til sidst

TAKSATIONSKOMMISSIONEN >

TAKSATIONSKOMMISSIONEN
VEDRØRENDE NATURFREDNING

ADRESSE:

AMALIEGADE 13, 1256 KØBENHAVN K
TLF. 01-11 9565

REG. NR. 7728.000

Sag nr. 232. Fredning af arealer i og ved Årslev og
Røllum skove.

Kendelse:

(Meddelt den 1. april 1987)

Overfredningsnævnets afgørelse af 27. november 1986 om erstatning i anledning af fredningen af arealer i og ved Årslev og Røllum skove i Åbenrå og Rødekro kommuner, Sønderjyllands amt er påklaget til taksationskommissionen vedrørende naturfredning af sagens løbenr. 8, gårdejer Hans Jørgen Schmidt.

Taksationskommissionen har den 20. marts 1987 besigtiget de fredede arealer.

Ejeren har under taksationssagen været repræsenteret af Fælleslandboforeningen for Nordslesvig, der under besigtigelsen gav møde sammen med gårdejer Schmidt ved konsulent

Per Silius Emdal, Vestslesvigs Landbrugscenter, Løgumkloster.

For taksationskommissionen har ejeren påstået erstatningen for det nordlige 1,1 ha store, ubevoksede areal af matr.nr. 259 erstattet efter en takst på 10.000 kr. pr. ha. De øvrige poster i overfredningsnævnets erstatningsfastsættelse anfægtes ikke. Til støtte for den nedlagte påstand er henvist til, at det pågældende areal ganske svarer til de arealer under løbenr. 2, 4 og 9, for hvilke erstatningen er fastsat til 10.000 kr. pr. ha. Fredningen - og navnlig græsbindingen - rammer gårdejer Schmidts areal med samme vægt, og almindelige lighedsprincipper må derfor føre til, at der fastsættes samme erstatning.

Ved besigtigelsen er det konstateret, at det areal, for hvilket erstatningen kræves forhøjet, ikke er et engareal, men at jordbunden består af let til stiv, god muldjord. Arealet ligger umiddelbart op til matr.nr. 96 Røllum (løbenr. 9) og må ligesom dette anses for egnet til opdyrkning. Taksationskommissionen finder herefter, at erstatningen bør forhøjes i overensstemmelse med ejerens påstand.

Herefter bestemmes:

Erstatningen til gårdejer Hans Jørgen Schmidt for fredning af en del af matr.nr. 259 Røllum, Ensted fastsættes således:

1,1 ha á 10.000 kr.	11.000 kr.
3,2 ha á 4.000 kr.	12.800 kr.
1 vandhul á 500 kr.	500 kr.
tillæg	<u>500 kr.</u>
	24.800 kr.

Beløbet forrentes som bestemt ved overfredningsnævnets afgørelse af 27. november 1986.

Der tillægges gårdejer Hans Jørgen Schmidt 1.000 kr. i godtgørelse for sagkyndig bistand under taksationssagen. Dette beløb kan udbetales direkte til Fælleslandboforeningen for Nordslesvig.

J. Lunøe

Karl Nielsen

Jens Peder Jensen

OVERFREDNINGSNÆVNET >

F O R T E G N E L S E

over matrikelnumre, der helt eller delvis er
omfattet af overfredningsnævnets afgørelse af
27. november 1986 om fredning af arealer i og
ved Årslev og Røllum skove (sag nr. 2647/85)

Nybøl, Hjordkær:

169

Årslev, Hjordkær:

5, 13, 28, 33 og 134

Røllum, Ensted:

4, 7, 9, 12, 17, 96, 98 og 259

27. 11. 1985

Overfredningsnævnets afgørelse

af 27. november 1986

om fredning af arealer i og ved Årslev og
Røllum skove i Åbenrå og Rødekro kommuner
(sag nr. 2647/85).

Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts nordlige fredningskreds har ved kendelse af 28. oktober 1985 bestemt fredning af ca. 14 ha i og ved Årslev skov og ca. 23 ha i og ved Røllum skov i Åbenrå og Rødekro kommuner. Fredningen omfatter 13 ejendomme helt eller delvis. Fredningssagen blev rejst i 1983 af Danmarks Naturfredningsforening på initiativ af lektor Agnete Bisgaard, Åbenrå. Fredningsnævnets kendelse er forelagt overfredningsnævnet til efterprøvelse i medfør af naturfredningslovens § 25. Kendelsen er endvidere påklaget til overfredningsnævnet af 4 ejere.

Arealerne består af græsningsarealer, agerjord og løvskov og rummer et større antal vandhuller, der er levesteder for padder. I 1948 blev der konstateret forekomst af den sjældne bjergsalamander (*Triturus alpestris* Laur.). Dyret blev fredet ved statsministeriets bekendtgørelse af 12. juli 1951, hvorefter indsamling af dyrearten kun må ske i videnskabeligt øje-med efter tilladelse fra naturfredningsrådet. Efter de foreliggende oplysninger findes bjergsalamanderen her i landet kun i et begrænset område vest for Åbenrå, og dette område er den nordlige grænse for dens forekomst i Europa.

Fredningen tilsigter først og fremmest at opretholde og forbedre levebetin-
gelserne for paddefaunaen i området, men har tillige til formål at fasthol-

de landskabets struktur og variation.

De ankende ejere har kunnet tiltræde, at arealernes biologiske værdier søges opretholdt og udbygget ved en fredning, men har ønsket forskellige ændringer af fredningsområdernes afgrænsning og af fredningsbestemmelserne. Der er særligt ønsket en ophævelse eller dog en begrænsning af anvendelsesområdet for den fredningsbestemmelse, der foreskriver opretholdelse af græsningsarealer, samt ret til fornyelse af eksisterende dræn.

Danmarks Naturfredningsforening, Sønderjyllands amtsråd og naturfredningsrådet har anbefalet, at fredningen gennemføres i det væsentlige som bestemt af fredningsnævnet.

I sagens behandling har deltaget 8 af overfredningsnævnets 10 medlemmer. Overfredningsnævnet skal enstemmigt udtale:

Det tiltrædes, at der med de angivne formål gennemføres fredning af arealer i og ved Årslev og Røllum skove.

Fredningsformålene gør det imidlertid ikke påkrævet, at fredningen skal omfatte den sydlige del af matr.nr. 96, Røllum, Ensted. Endvidere findes det forsvarligt i overensstemmelse med ejerens ønske at udtage den nordlige del af matr.nr. 13, Årslev, Hjordkær, af fredningen (bortset fra et eksisterende vandhul med en omgivende beskyttelseszone), når fredningsområdet samtidig i overensstemmelse med ejerens tilbud udvides med en del af matr.nr. 169, Nybøl, Hjordkær. I øvrigt tiltrædes den afgrænsning af fredningsområderne, som fredningsnævnet har bestemt.

Efter de oplysninger, der er forelagt overfredningsnævnet, er det afgørende for paddernes fortsatte tilstedeværelse i fredningsområderne, at også små vandhuller bevares og hverken forurenes eller går til som følge af dræning. Det må endvidere tillægges stor betydning, at bjergsalamanderen, fordi den her har sin nordligste udbredelse, må antages at være meget følsom over for selv små ændringer i miljøet.

Det tiltrædes derfor, at der fastlægges en beskyttelseszone omkring de eksisterende vandhuller, men denne zone bør ikke opretholdes for vandhuller, der går til, og som amtsrådet ikke vil retablere. Hvis der som led i na-

turplejen anlægges nye vandhuller, må også disse omgives af en beskyttelseszone.

Med samme begrundelse tiltrædes det, at fredningen - med en enkelt undtagelse vedr. matr.nr. 13, Årslev, Hjordkær - foreskriver opretholdelse af de nuværende græsningsarealer, og at nydræning forbydes. Også fornyelse af eksisterende dræn kan forårsage ødelæggelse af vandhuller, og fredningsnævnet må derfor have indseende med enhver fornyelse af dræn. Fredningsbestemmelsen herom bør imidlertid give den pågældende ejer krav på at få tilladelse til at forny dræn, hvis fornyelsen efter en konkret vurdering ikke kan antages at ville sænke vandstanden i vandhuller.

En forholdsvis vidtgående ret for amtsrådet til at foretage naturpleje til opfyldelse af fredningens formål er påkrævet, men udførelsen af plejeforanstaltninger bør forudsætte samtykke fra vedkommende ejer eller fredningsnævnets godkendelse.

I øvrigt tiltrædes realiteten i de fredningsbestemmelser, som fredningsnævnet har fastsat.

Der fastsættes herefter følgende fredningsbestemmelser for de to områder på ialt ca. 37 ha, som er afgrænset på kortet der hører til overfredningsnævnets afgørelse (fredningskortet), og som helt eller delvis omfatter de på vedhæftede fortegnelse anførte matrikelnumre:

§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har til hovedformål at opretholde og forbedre levebetingelserne for padder, herunder især bestanden af bjergsalamandre. Fredningen har tillige til formål at sikre de øvrige biologiske værdier i området og bevare landskabets struktur og variation.

§ 2. Bebyggelse og andre anlæg.

Der må ikke opføres anden bebyggelse end læskure af midlertidig karakter til kreaturer. Der må heller ikke anbringes campingvogne og telte.

Formål

Bestemmelser

Der må ikke opstilles master, vindmøller, transformerstationer el. lign., og der må ikke føres luftledninger hen over arealerne. Anbringelse af møller til kreaturvanding er dog tilladt.

Arealerne må ikke benyttes til motorbane, skydebane, flyveplads, oplags- eller losseplads el. lign., og der må ikke henkastes affald. Oplag af roekuler, halm- og træstakke o. lign. som led i normal land- og skovbrugsdrift er dog tilladt.

Der må ikke foretages vejanlæg eller vejreguleringer, bortset fra de spor, der er nødvendige for land- og skovbrugsdriften, og som følger det naturlige terræn.

§ 3. Terrænændringer og dræning m.v.

Der må ikke foretages ændringer af terrænet. Der må således ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages afgravning, opfyldning eller planering. Retablering af eksisterende vandhuller og anlæg af nye vandhuller kan dog foretages som led i naturplejen, jfr. § 5.

Der må ikke foretages nydræning, nyafvanding eller yderligere op-pumpning af vand. Heller ikke eksisterende dræn må fornyes, men en tilladelse hertil skal meddeles, hvis fornyelsen ikke kan antages at ville sænke vandstanden i vandhullerne.

Tilledning af spildevand er ikke tilladt.

§ 4. Arealernes drift iøvrigt.

a. Græsningsarealer.

De arealer, der er vist på fredningskortet uden særlig signatur, skal henligge i græs. Disse arealer må kun omlægges med anden afgrøde med mindst 6 års mellemrum og da i højst 2 år. Den på fredningskortet afgrænsede del af matr.nr. 13, Årslev, Hjordkær, som er markeret med "opdyrkning tilladt", må dog opdyrkes, men må ikke tilplantes.

Husdyrgødning (fast gødning, ajle, gylle og møddingsaft) må kun

tilføres de i stk. 1 nævnte arealer i forbindelse med omlægning og da kun under overholdelse af de regler, der er fastsat i henhold til miljøbeskyttelsesloven, for tiden kapitel 10 i bekendtgørelse nr. 15 af 24. januar 1986 om husdyrgødning og ensilage m.v.

De levende hegn på arealerne skal opretholdes, men beskæring er tilladt. Genplantning skal ske med de for egnen karakteristiske løvtræarter og må kun foretages med amtsrådets tilladelse eller efter fredningsnævnets godkendelse.

b. Skovarealer.

De arealer, der er vist på fredningskortet med signaturer for "løvskov" og "nåletræ", skal opretholdes som skov, og skoven skal drives ekstensivt. Renafdrift er ikke tilladt. Foryngelse af skoven skal ske ved natur- eller selvfor yngelse. Hvor en sådan foryngelse ikke er mulig, må der efterplantes med løvtræ.

På skovarealerne må der ikke gødskes eller sprøjtes med kemiske bekæmpelsesmidler.

c. Vandhuller.

De vandhuller, der er vist på fredningskortet, eller som senere bliver udgravet som led i amtskommunens naturpleje efter § 5, skal opretholdes. Udsætning af fisk er ikke tilladt.

Der må ikke gødskes eller sprøjtes med kemiske bekæmpelsesmidler inden for en afstand af 10 m fra de på kortet viste vandhuller eller fra vandhuller, der senere bliver udgravet som led i amtskommunens naturpleje. Det samme gælder anbringelse af ensilagestakke. Uanset fredningskortets udvisende bortfalder disse forbud for arealet omkring et vandhul, der går til, og som amtskommunen ikke ønsker at retablere.

d. Fællesregler om vilde planter.

Vilde planter må ikke graves op.

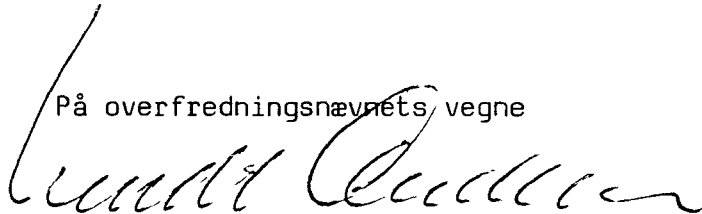
§ 5.   Naturpleje.

Sønderjyllands amtsråd har ret til at udføre naturpleje til opfyldelse af fredningens formål, f.eks. afgræsning, fjernelse af uønsket vækst, oprensning af eksisterende vandhuller og anlæg af nye. Den enkelte plejeforanstaltning skal udføres uden udgift for vedkommende ejer og være tiltrådt af ejeren eller - hvis enighed ikke opnås - være godkendt af fredningsnævnet.

§ 6.   Dispensation.

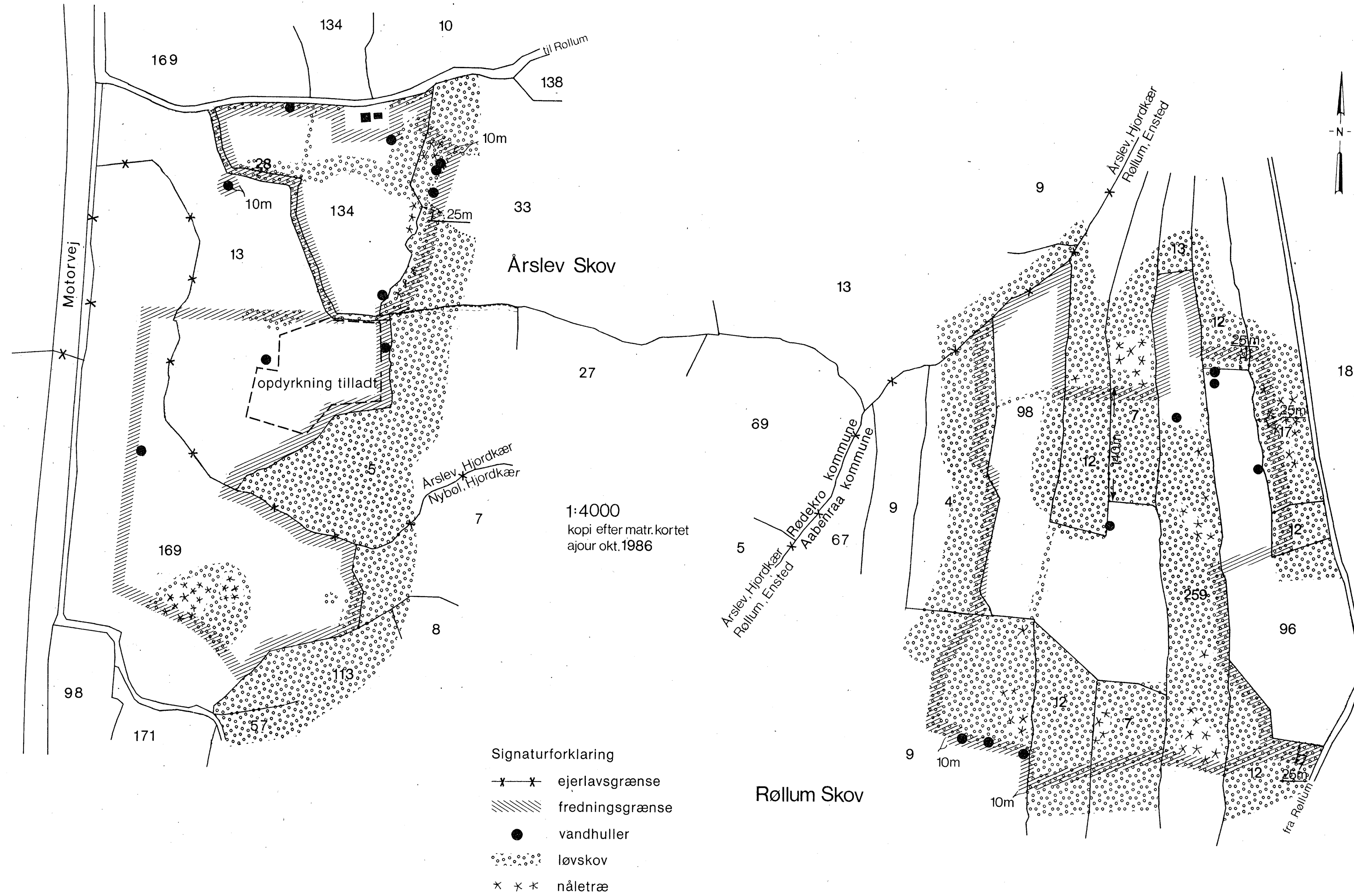
En dispensation fra bestemmelserne i §§ 2-4 kan meddeles efter reglerne i naturfredningslovens § 34, hvis det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål.

På overfredningsnævnets vegne

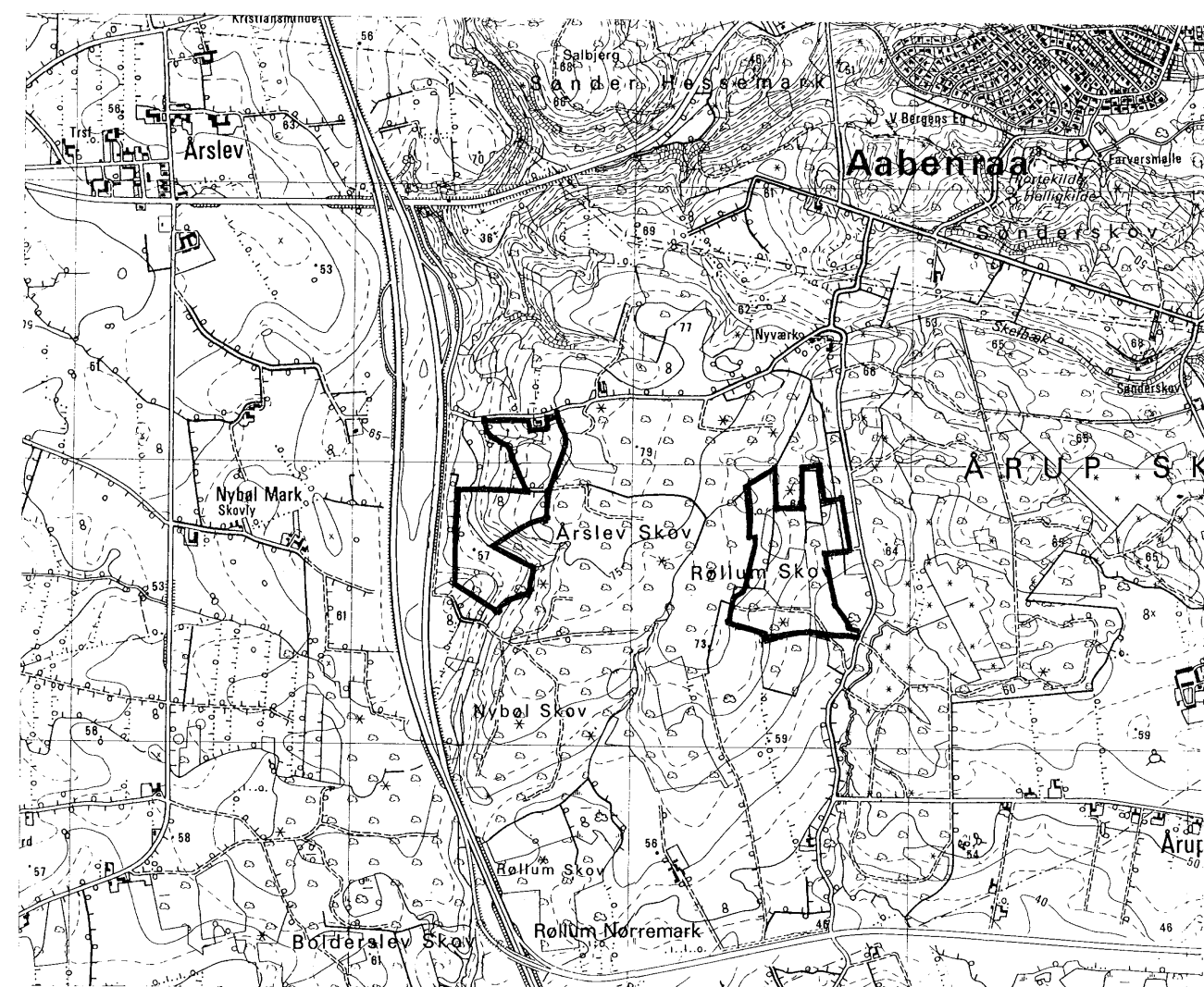
Bendt Andersen

overfredningsnævnets formand

- Signaturforklaring
- x — ejerlavsgrense
  - //// fredningsgrense
  - vandhuller
  - løvskov
  - x x x nåletræ

1:4000
kopi efter matr. kortet
ajour okt. 1986

Kortblad 1212 III SØ 1:25.000
GRUNDKORT 1:25.000 FREMSTILLET VED GEODÆTISK INSTITUT. UDGIVET AF SØNDERJYLLANDS AMTSKOMMUNE MED G.I.'s TILLADELSE (1980). COPYRIGHT: RETTELSER FØRETAGET

FREDNINGSKORT

OVERFREDNINGSNÆVNETS
fredningsafgørelse af
1986 i sag nr. 2647/85

REG. NR. 07728.000

		SØNDERJYLLANDS AMTSKOMMUNE TEKNISK FORVALTNING PLAN- OG MILJØADMINISTRATIONEN		Afd.	fredning
				Tegn. nr.	545-2-18
Beregnet	Tegnet	Fredning af vandhuller i Årslev og Røllum skove. Årslev, Hjorkær; Nybøl, Hjorkær og Røllum Ensted. Rødekro og Aabenraa kommuner		J.nr.	8-70-51-1-529-1/83
Rettet	GB			Mål	1:4000 1:25.000
				Dato	oktober 1986

27/11-1986

Overfredningsnævnets afgørelse

af 27. november 1986

om erstatning i anledning af fredningen af arealer
i og ved Årslev og Røllum skove i Åbenrå og Rødekro
kommuner (sag nr. 2647/85).

Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts nordlige fredningskreds har ved kendelse af 28. oktober 1985 truffet afgørelse om erstatning i anledning af den samtidig besluttede fredning af arealer i og ved Årslev og Røllum skove. Ved afgørelsen er 12 private ejere tilkendt ialt 130.150 kr. i erstatning. Fredningsnævnets afgørelse er forelagt overfredningsnævnet til efterprøvelse i henhold til naturfredningslovens § 25. Afgørelsen er endvidere påklaget til overfredningsnævnet af ejerne af ejendommene under lb.nr. 1, 4, 6, 8 og 9.

Af afgørelsen fremgår, at fredningsnævnet har tilkendt de private ejere erstatning med 5.000 kr. pr. ha dyrkningsjord, 2.500 kr. pr. ha eng og 2.000 kr. pr. ha skov. Disse takster er fraveget for enkelte arealer, idet der for det opdyrkede areal på matr.nr. 96, Røllum, Ensted (lb.nr. 9) er tilkendt 8.000 kr. pr. ha, for engarealet på matr.nr. 98, sstd. (lb.nr. 4) 3.000 kr. pr. ha og for et mindre markrandsareal på matr.nr. 9, sstd. (lb.nr. 6) 2.500 kr. pr. ha.

De ankende ejere har påstået erstatningerne forhøjet, efter de endeligt fremsatte påstande således:

For ejendommen under lb.nr. 1 kræves 4.000 kr. pr. ha, såfremt fredningsområdet efter ejerens ønske begrænses mod nord og udvides mod syd.

For ejendommen under lb.nr. 4 kræves 15.000 kr. pr. ha, som af fredningsnævnet er betegnet eng. Det gøres herved gældende, at arealet er dyrkningsjord og tillige frijord.

For ejendommen under lb.nr. 6 kræves erstatningen for markrandsarealet fordoblet til 5.000 kr. pr. ha.

For ejendommen under lb.nr. 8 kræves erstatningen generelt forhøjet.

For ejendommen under lb.nr. 9 kræves erstatningen forhøjet til 15.000 kr. pr. ha dyrkningsjord under henvisning til, at arealet er nødvendigt til udspredding af svinegylle fra den omfattende svineproduktion på ejendommen.

For alle de ankende ejeres vedkommende påstås endvidere en forhøjelse af erstatningen pr. ha skov, ligesom der påstås en tillægserstatning på 500 kr. pr. vandhul med omgivende beskyttelseszone.

I sagens behandling har deltaget 8 af overfredningsnævnets 10 medlemmer. Overfredningsnævnet skal enstemmigt udtale:

Overfredningsnævnet har ved anden afgørelse af dags dato tiltrådt den omhandlede fredning med forskellige ændringer af både fredningsområdets afgrænsning og fredningens indhold. For ejendommene under lb.nr. 1 og 9 er grundlaget for erstatningstilkendelsen herved forrykket væsentligt i forhold til fredningsnævnets afgørelse.

Det tiltrædes, at erstatningen for engarealer er fastsat til 2.500 kr. pr. ha, og denne takst bør også anvendes på det areal, hvormed fredningsområdet ved Årslev skov er udvidet (ejendommen under lb.nr. 1). Matr.nr. 98, Røllum, Ensted (ejendommen under lb.nr. 4) kan imidlertid ikke - som antaget af fredningsnævnet - i erstatningsmæssig henseende anses som engareal (eller skovareal), og erstatning bør for så vidt angår denne ejendom tilkendes med 10.000 kr. pr. ha. Heller ikke det areal på matr.nr. 13, Årslev, Hjordkær (ejendommen under lb.nr. 1), hvor opdyrkning tillades, kan

i erstatningsmæssig henseende anses som engareal, og da fredningsbestemmelserne for dette areals vedkommende er lidet byrdefulde, kan erstatning for så vidt angår dette areal kun tilkendes med 800 kr. pr. ha.

Græsbindingen af den opdyrkningsegnete jord på matr.nr. 134, Årslev, Hjordkær (ejendommen under lb.nr. 2) og på den del af matr.nr. 96, Røllum, Ensted (ejendommen under lb.nr. 9), som fortsat er omfattet af fredningen, findes at påføre ejerne et større tab end antaget af fredningsnævnet, og erstatning for så vidt angår disse arealer bør tilkendes med 10.000 kr. pr. ha. Det tiltrædes derimod, at erstatningen vedrørende markrandsarealet på matr.nr. 9, Røllum, Ensted (ejendommen under lb.nr. 6) kun kan begrundes erstatning efter den af fredningsnævnet anvendte takst på 2.500 kr. pr. ha.

For skovarealernes vedkommende findes den af fredningsnævnet tilkendte erstatning ikke at medføre fuld erstatning for det tab, som fredningen påfører de pågældende ejere. Erstatningen vedrørende disse arealer bør fastsættes til 4.000 kr. pr. ha.

Dernæst bør erstatningsbeløbene til de enkelte ejere forhøjes med et tillæg som følge af de særlige fredningsbestemmelser for vandhullerne med omgivende beskyttelseszone. Tillægget findes at kunne fastsættes i overensstemmelse med de ankende ejeres påstand til 500 kr. pr. vandhul, og der bør derudover tilkendes hver ejer yderligere 500 kr. på grund af muligheden for, at der som led i naturplejen anlægges nye vandhuller med deraf følgende beskyttelseszone.

Det er overfor overfredningsnævnet oplyst, at ejendommen under lb.nr. 12 ikke ejes af Åbenrå kommune, men af Rødekro kommune. Det tiltrædes, at der ikke er tilkendt erstatning for fredningen af denne ejendom.

Erstatning i anledning af fredningen tilkendes herefter således:

Lb.nr. 1, Andreas Friis Møller:

1,7 ha á 800 kr.	1.360 kr.	
7,6 ha á 2.500 kr.	19.000 kr.	
1,2 ha á 4.000 kr.	4.800 kr.	
4 vandhuller á 500 kr.	2.000 kr.	
tillæg	<u>500 kr.</u>	27.660 kr.

Lb.nr. 2, John Iversen:

3,4 ha á 10.000 kr.	34.000 kr.	
0,6 ha á 4.000 kr.	2.400 kr.	
3 vandhuller á 500 kr.	1.500 kr.	
tillæg	<u>500 kr.</u>	38.400 kr.

Lb.nr. 3, Niels Chr. Jørgensen:

0,5 ha á 2.500 kr.	1.250 kr.	
0,8 ha á 4.000 kr.	3.200 kr.	
3 vandhuller á 500 kr.	1.500 kr.	
tillæg	<u>500 kr.</u>	6.450 kr.

Lb.nr. 4, Boet efter Thomas Festersen:

5,7 ha á 10.000 kr.	57.000 kr.	
1 vandhul á 500 kr.	500 kr.	
tillæg	<u>500 kr.</u>	58.000 kr.

Lb.nr. 5, Christian Thomsen Schmidt:

3,4 ha á 4.000 kr.	13.600 kr.	
tillæg	<u>500 kr.</u>	14.100 kr.

Lb.nr. 6, Jørgen Tøgesen Clausen (efter arealoverførsel til lb.nr. 10):

0,1 ha á 2.500 kr.	250 kr.	
2,0 ha á 4.000 kr.	8.000 kr.	
3 vandhuller á 500 kr.	1.500 kr.	
tillæg	<u>500 kr.</u>	10.250 kr.

Lb.nr. 7, Karin Heisel:

1,7 ha á 4.000 kr.	6.800 kr.	
tillæg	<u>500 kr.</u>	7.300 kr.

Lb.nr. 8, Hans Jørgen Schmidt:

1,1 ha á 2.500 kr.	2.750 kr.	
3,2 ha á 4.000 kr.	12.800 kr.	
1 vandhul á 500 kr.	500 kr.	
tillæg	<u>500 kr.</u>	16.550 kr.

Lb.nr. 9, Petra Therkelsen:

1,4 ha á 10.000 kr.	14.000 kr.	
3 vandhuller á 500 kr.	1.500 kr.	
tillæg	<u>500 kr.</u>	16.000 kr.

Lb.nr. 10, Peter Festersen (efter arealoverførsel fra lb.nr. 6):

0,7 ha á 4.000 kr.	2.800 kr.	
tillæg	<u>500 kr.</u>	3.300 kr.

Lb.nr. 11, Christian S. Iversen:

1,0 ha á 4.000 kr.	4.000 kr.	
tillæg	<u>500 kr.</u>	4.500 kr.

Lb.nr. 12, Rødekro kommune: 0 kr.

Lb.nr. 13, Thomas Jessen:

0,6 ha á 4.000 kr.	2.400 kr.	
tillæg	<u>500 kr.</u>	2.900 kr.

Erstatningsbeløbene forrentes efter naturfredningslovens § 19, stk. 4, 1. punktum, fra den 28. oktober 1985 (datoen for fredningsnævnets afgørelse) med en årlig rente, der er 1 % højere end den til enhver tid fastsatte diskonto.

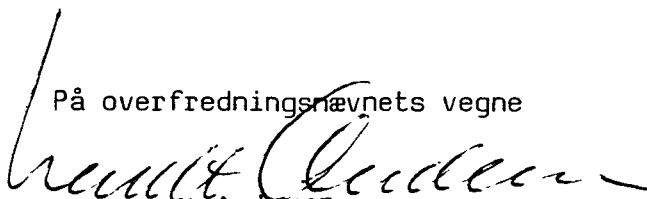
Fredningsnævnet har tillagt en del af ejerne godtgørelse for sagkyndig bistand under sagens behandling med ialt 20.400 kr. I godtgørelse for sagkyndig bistand under sagens behandling for overfredningsnævnet tillægges der de 4 lodsejere, som har været repræsenteret af Fælleslandboforeningen for Nordslesvig og Landskontoret for Landboret, et samlet beløb på 6.000 kr., der udbetales direkte til Fælleslandboforeningen for Nordslesvig.

Den samlede fredningserstatning på 205.410 kr. med renter og de tilkendte omkostningsbeløb på ialt 26.400 kr. udredes med 75 % af staten og 25 % af Sønderjyllands amtskommune.

Overfredningsnævnets afgørelse af erstatningsspørgsmålene kan påklages til Taksationskommissionen vedrørende naturfredning, Amaliegade 13, 1256 Køben-

havn K, af de ejere, som har indbragt fredningsnævnets erstatningstilkendelse for overfredningsnævnet, samt af miljøministeren og Sønderjyllands amtsråd. Klagefristen er 4 uger fra den dag, overfredningsnævnets afgørelse er meddelt pågældende. Størrelsen af de tilkendte omkostningsbeløb kan dog ikke påklages, jfr. naturfredningslovens § 31.

På overfredningsnævnets vegne

Bendt Andersen
overfredningsnævnets formand

FREDNINGSNÆVNET >

Naturfredningsnævnet for Sønderjyllands
amts nordlige fredningskreds
civildommerkontoret, Gammelting 2,
6100 Haderslev.
tlf. (04) 523802
XXXX
Smyrved 10
6200 Aabenraa
Telefon 104 6223 72XXX

Den 25. februar 1986.
J.nr. FR. 191/83

RETTELSEBLAD

Fredning af vandhuller i Årslev og Røllum skove i Rødekro og
Aabenraa kommuner.

Fredningsnævnet har ved gennemgang af nævnets kendelse af 28. oktober 1985 opdaget uoverensstemmelse mellem frednings- og erstatningskendelsens lodsejerliste og kortbilag 1.

Vedlagt fremsendes rettellesblad til kortbilaget, hvor nogle af lodsejernumrene er ændret, så at der er overensstemmelse mellem liste og kort.

Jeg beklager den skete fejl.

Lind Larsen
Lind Larsen

./.. Vedlagt 6 rettellesblade til kortbilaget.

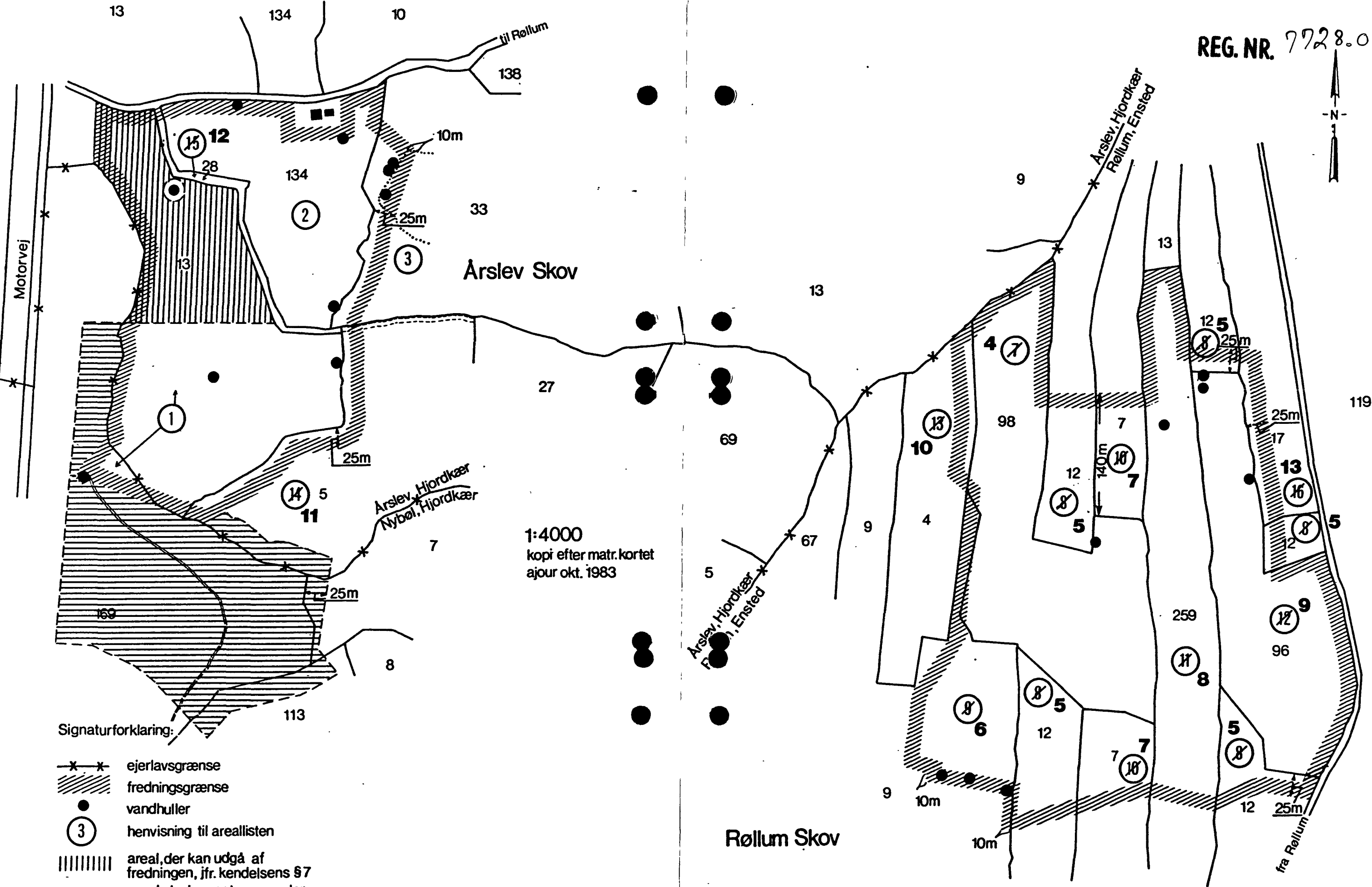
Fredningsstyrelsen,
Amaliegade 13,
1256 København K.

Modtaget i fredningsstyrelsen

26 FEB. 1986

1303/8-57.

6.

1:4000
kopi efter matr.kortet
ajour okt. 1983

Signaturforklaring:

- ejerlavsgrense
- fredningsgrense
- vandhuller
- henvisning til areallisten
- areal, der kan udgå af fredningen, jfr. kendelsens §7
- areal, der kan optages under fredning

Røllum Skov

RETTELSESBLAD
 til kortbilag 1 til Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts nordlige fredningskreds
 kendelse af 28. oktober 1985 om fredning af vandhuller i Årslev og Røllum skove. J. nr. 191/83.
 Røde kro og Aabenraa kommuner.

KØRT 1212 III SØ

7728.000

28/10-1985

Den 28. oktober 1985 afsagde fredningsnævnet for Sønderjyllands amts nordlige fredningskreds i sag:

F. 191/83

Fredning af vandhuller i Årslev og Røllum skove i Rødekro og Aabenraa kommuner.

sålydende

K E N D E L S E:

Ved skrivelse af 22. november 1983 rejste Danmarks Naturfredningsforening fredningssag for nogle vandhuller med omgivelser i Årslev og Røllum skove. Området ligger ca. 4 km sydvest for Aabenraa i henholdsvis Rødekro og Aabenraa kommuner. Fredningsforslaget, der omfatter ca. 37 ha areal, var begrundet med ønsket om at bevare landskabets variation og struktur, herunder navnlig de bio-

logiske værdier i området, og herunder igen især de usædvanlige paddeforekomster, der findes i området, og således at livsmulighederne for disse opretholdes og udbygges.

Fredningssagen er bekendtgjort i Statstidende, Jydske Tidende og Der Nordschleswiger den 9. december 1983, i Vestkysten den 10. december 1983 og i Aabenraa Ugeavis den 14. december 1983.

Nævnet tog sagen under behandling den 9. januar 1984 med deltagelse af de berørte lodsejere og institutioner. Nævnet har desuden afholdt et tilsvarende møde den 1. oktober 1984 og derefter en række interne voteringsmøder.

Følgende matrikelnumre er berørt af fredningen: Dele af matrikelnumrene 5, 13, 28, 33 og 134 Årslev, Hjordkær, del af matrikelnummer 169 Nybøl, Hjordkær, dele af matrikelnumrene 4, 7, 9, 12, 17, 98 og 259 Røllum, Ensted, og i sin helhed matrikelnummer 96 Røllum, Ensted.

Danmarks Naturfredningsforening, Sønderjyllands amtsråd, skovstyrelsen, Naturfredningsrådet, fredningsstyrelsen, lektor Agnete Bisgaard, Aabenraa, samt lodsejerne og disses repræsentanter har afgivet udtalelser i sagen.

Fredningsnævnets medlemmer er enige om at undergive det samlede område fredning for at bevare og pleje området, der på grund af dets landskabelige værdi og beliggenhed har væsentlig betydning for almenheden, og for at bevare og pleje området med planter og dyr, hvis bevarelse af naturvidenskabelige og undervisningsmæssige hensyn er af væsentlig interesse, jfr. naturfredningslovens § 1, stk. 2.

Fredningsnævnet fastsætter enstemmigt følgende

fredningsbestemmelser for det ca. 37 ha store område, som er afgrænset på kort, der hører til fredningsnævnets afgørelse, og som omfatter de angivne og på vedhæftede fortegnelse anførte matrikelnumre helt eller delvist:

§ 1. Fredningens formål:

Fredningen har til formål at opretholde og udbygge de biologiske værdier i området med særligt hensyn til paddefaunaen, især bjergsalamanderen, og at bevare landskabets struktur og variation.

§ 2. Bebyggelse og tekniske anlæg.

- a. Bebyggelse og lignende må ikke finde sted. Der kan dog frit opstilles læskure af midlertidig karakter til kreaturer.
- b. Henstilling eller opstilling af campingvogne og telte er ikke tilladt.
- c. Der må ikke opstilles master, vindmøller, transformatorstationer eller lignende, ligesom der ikke må føres luftledninger hen over området. Møller til kreaturvanding er tilladt.

§ 3. Andre anlæg.

- a. Arealerne må ikke benyttes til motorbane, skydebane, flyveplads, oplags- eller losseplads eller lignende, ligesom der ikke må henkastes affald inden for det fredede område. Undtaget herfra er oplag som roeku-

ler, halm- og træstakke og lignende, i det omfang disse indgår i den normale land- og skovbrugsdrift.

- b. Vejanlæg og vejreguleringer må ikke gennemføres, bortset fra de for land- og skovbrugsdriften nødvendige spor, som følger det naturlige terræn.

§ 4. Terrænændringer.

- a. Ændringer i terrænet, herunder udnyttelse af forekomster i jorden, opfyldning og planering, er ikke tilladt.
- b. Det skal dog være tilladt at anlægge nye og vedligeholde eksisterende vandhuller, jfr. bestemmelserne i § 6.

§ 5. Arealernes anvendelse.

- a. Græsningsarealerne på matr. nr. 13, 33 og 134 Årslev, Hjordkær, og matr. nr. 9, 98 og 259 Røllum, Ensted, angivet på kortbilaget, skal henligge i græs. Det dyrkede areal, matr. nr. 96 Røllum, Ensted, skal fremover henligge i græs.

Græsningsarealerne må omlægges med mindst 6 års mellemrum og da højst 2 år med anden afgrøde.

Omlægning af de nuværende græsningsarealer kan først ske efter 1. januar 1987.

Husdyrgødning (gylle, ajle og fast gødning) må kun tilføres arealerne i perioden 15. oktober - 1. marts og kun i forbindelse med omlægning. Gødningen skal

nedfældes senest 48 timer efter udbringningen.

- b. Gødskning og sprøjtning med insekt- og udkrudtsbekæmpelsesmidler må ikke finde sted nærmere end 10 m fra vandhullerne eller på skovarealerne.
- c. Skovarealerne, angivet på kortbilaget, skal fortsat drives ekstensivt. Foryngelse skal ske ved natur-/selvforyngelse. Hvor dette ikke er muligt, må der efterplantes med løvtræ. Renafdrift er ikke tilladt.
- d. Levende hegn skal opretholdes. Beskæring kan finde sted. Genplantning skal ske med de for egnen karakteristiske løvtræarter og foretages i samråd med fredningsmyndighederne (amtsrådet) og lodsejeren. I tilfælde af uenighed afgøres sagen af fredningsnævnet, jfr. § 6.
- e. Nydræning, nyafvanding eller yderligere oppumpning af vand må kun finde sted med fredningsnævnets forudgående tilladelse. Fornyelse af eksisterende dræn og lignende, der kan medføre en sænkning af vandstanden i vandhullerne, kræver ligeledes fredningsnævnets forudgående tilladelse.
- f. Tilledning af spildevand og udsætning af fisk er ikke tilladt.
- g. Opgravning af vilde planter er ikke tilladt.

§ 6. Pleje.

- a. Det skal være fredningsmyndighederne tilladt at fore-

tage en aktiv naturpleje i overensstemmelse med fredningens formål. Plejen kan f.eks. bestå i afgræsning, fjernelse af uønsket opvækst, oprensning af eksisterende vandhuller og anlæg af nye m.v.

- b. Sønderjyllands amtsråd forestår naturplejen efter samråd med ejerne og uden udgift for disse. I tilfælde af uenighed afgøres sagen af fredningsnævnet. Amtsrådet drager omsorg for, at de på kortbilaget angivne vandhuller i rimeligt omfang er velegnede som ynglested for bjergsalamandere.

§ 7. Dispensation.

Der kan dispenseres fra bestemmelserne i §§ 2-6, når det ansøgte ikke vil være i strid med fredningens formål, jfr. naturfredningslovens § 34.

Der foreligger forslag fra lodsejeren Andreas Friis Møller, om at ca. 3 ha af den nordlige del af matr. nr. 13 Årslev, bortset fra 1 vandhul med 10 m beskyttelseszone, skal udgå af fredningen imod inddragelse af et areal af den nordlige del af matr. nr. 169 Nybøl. Arealerne fremgår af indtegninger på det vedhæftede kort.

1 medlem af fredningsnævnet, Thomas Heisel, har vøteret for at imødekomme forslaget.

De 3 øvrige medlemmer har bestemt, at der indrømmes lodsejeren adgang til inden 1 år fra kendelsens dato at grave 2 vandhuller på hver ca. 50 m² efter Sønderjyllands amtsråd, fredningsafdelingens, nær-

mere anvisning, således at forslaget imødekommes, hvis det efter en periode på 4 år efter gravningen kan påvises, at bjergsalamandrene har tilfredsstillende vilkår. Fredningsnævnet træffer på begæring afgørelse herom.

Herefter

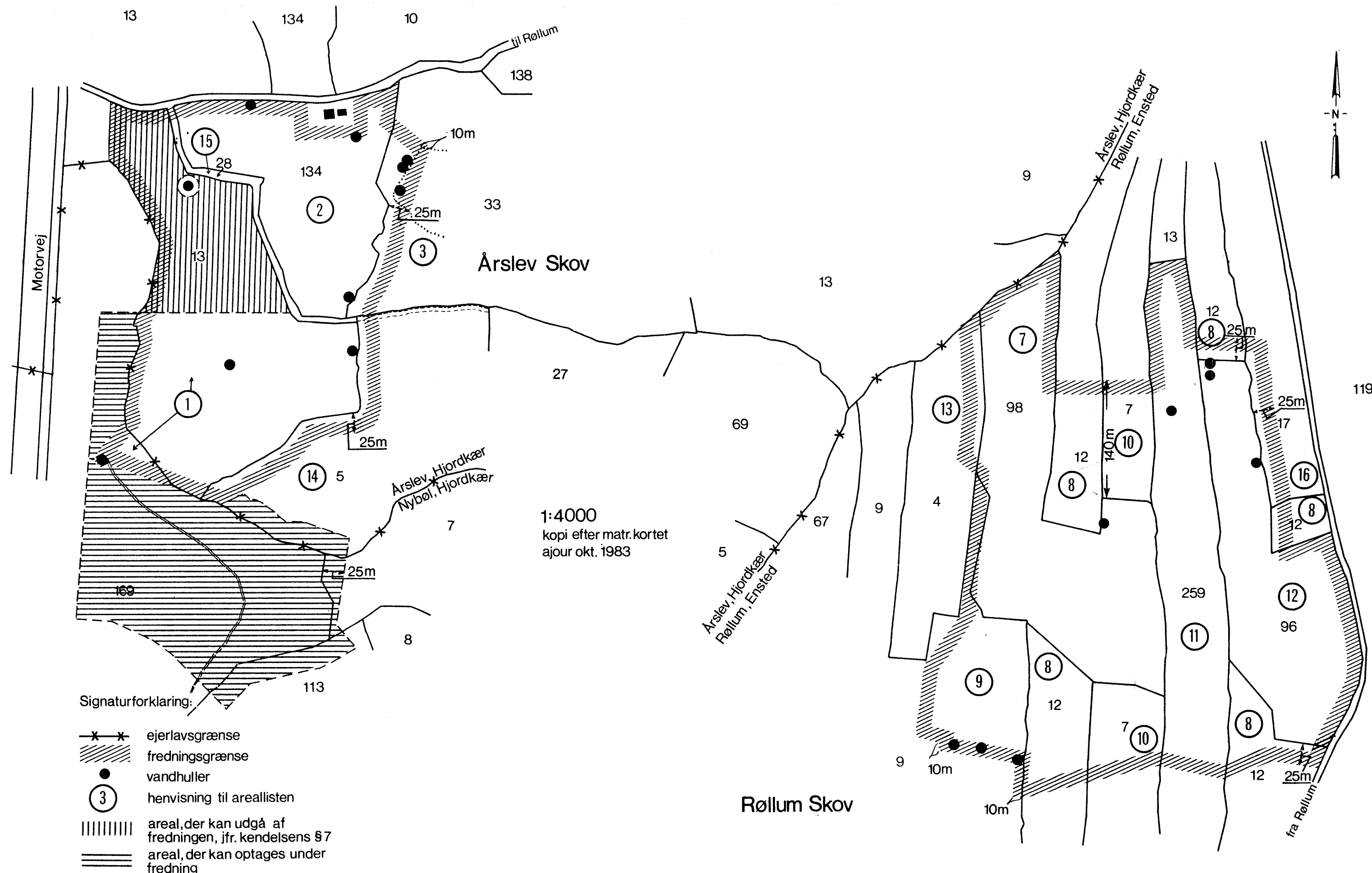
b e s t e m m e s:

De ovenfor anførte arealer fredes og undergives fredningsbestemmelser som nærmere beskrevet ovenfor.

Fredningsnævnets afgørelse kan påklages til overfredningsnævnet, Amaliegade 7, 1256 København K., efter reglerne i naturfredningslovens § 26. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Fredningsnævnets afgørelse skal af nævnet selv indbringes for overfredningsnævnet til efterprøvelse, idet erstatningsbeløbene overstiger 100.000,- kr., jfr. naturfredningslovens § 25.

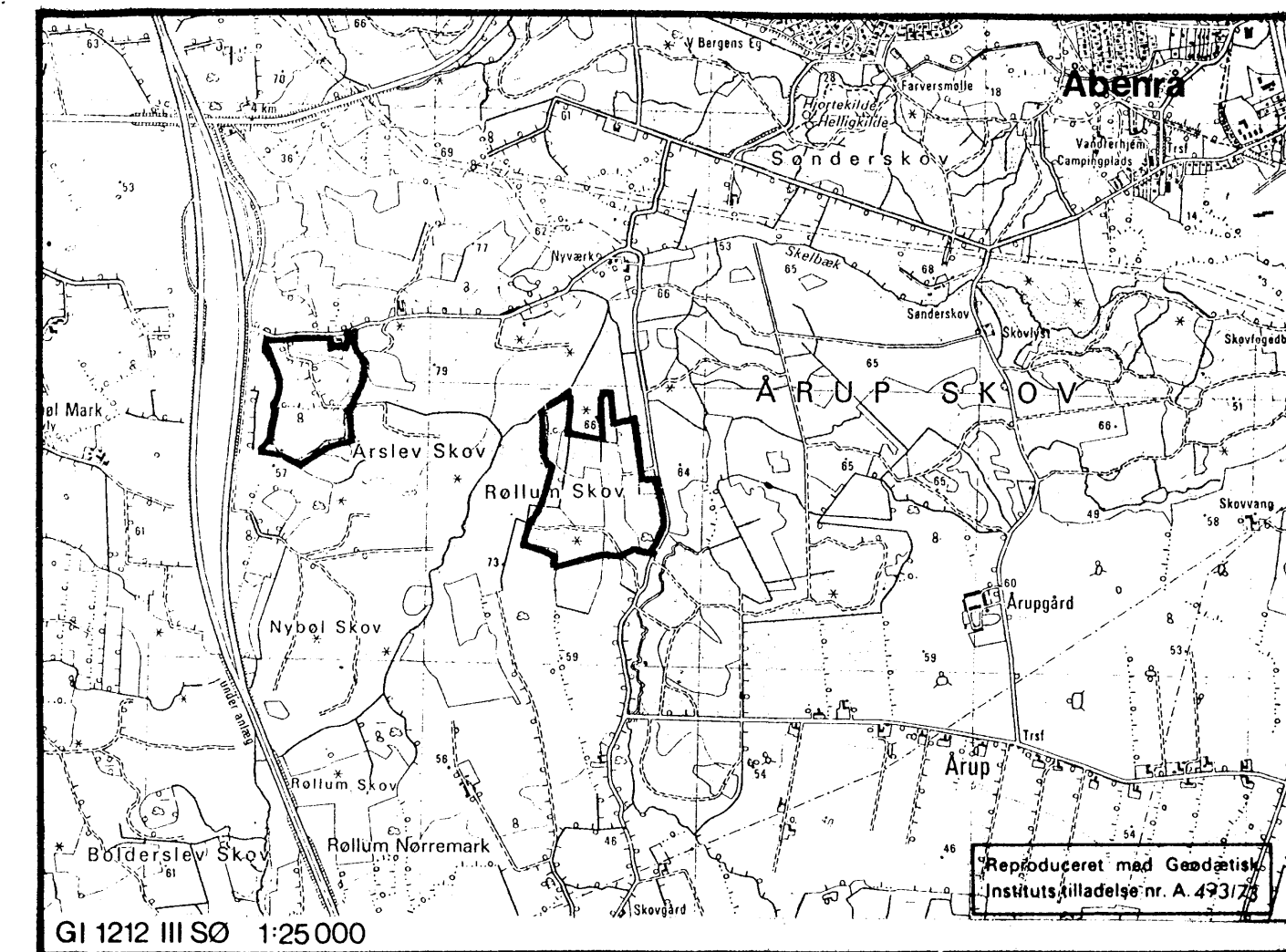
Ib Lind Larsen   B. Diemer   F. Uldall Hansen   Th. Heisel

Signaturforklaring:

- ejerlavsgrense
- fredningsgrense
- vandhuller
- henvisning til arealisten
- areal, der kan udgå af fredningen, jfr. kendelsens §7
- areal, der kan optages under fredning

1:4000
kopi efter matr. kortet
ajour okt. 1983

Bilag 1

Vandhuller i Årslev og Røllum Skove.

Del af
Årslev, Hjordkær
Nybøl, Hjordkær
Rødekro Kommune

Røllum, Ensted
Åbenrå Kommune
Sønderjyllands Amt

Udfærdiget i sep. 1985

DN 1980
20-08

Kopiens rigtighed bekræftes
København d. 28 10 1983

O. Thomsen

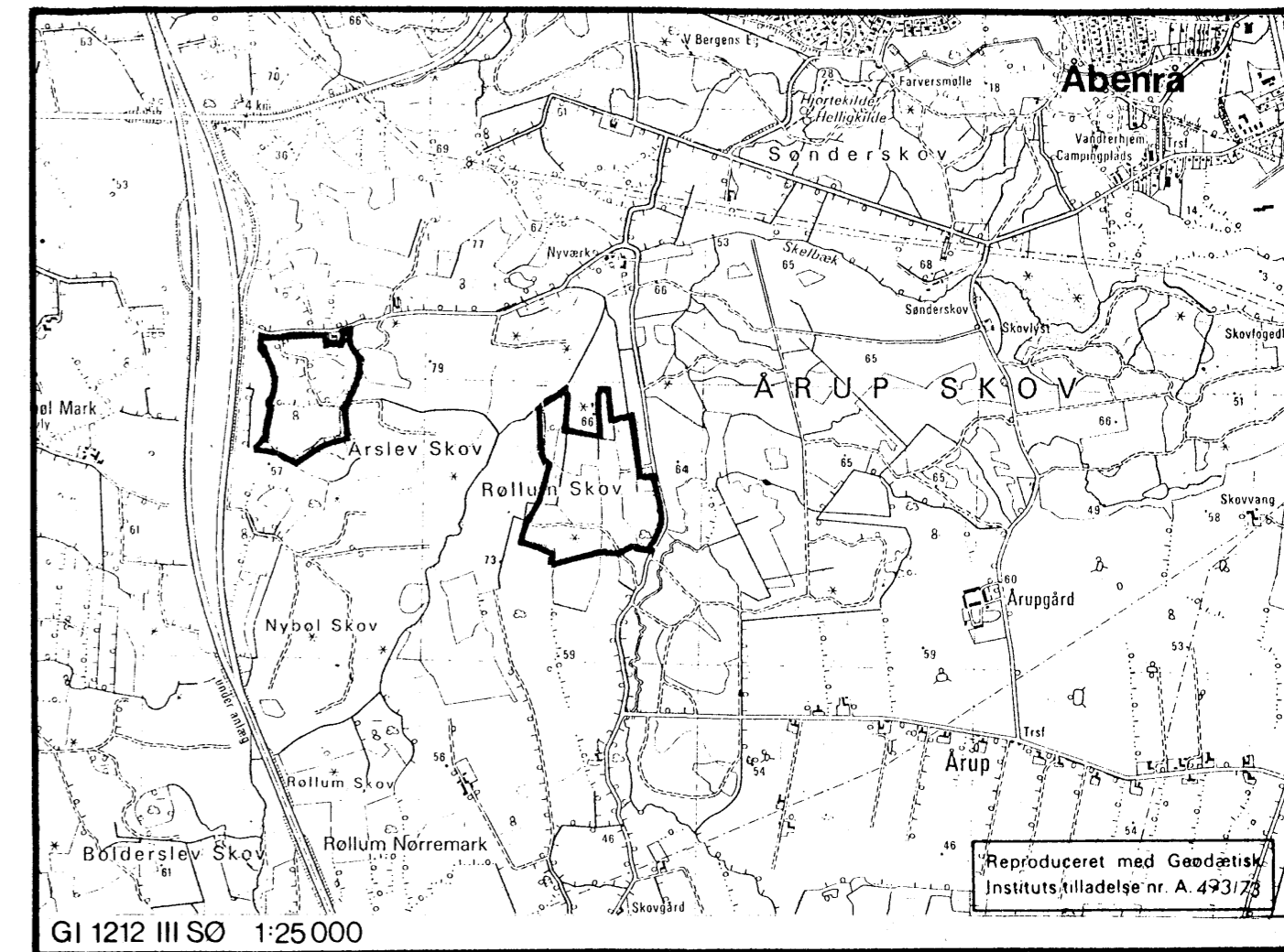
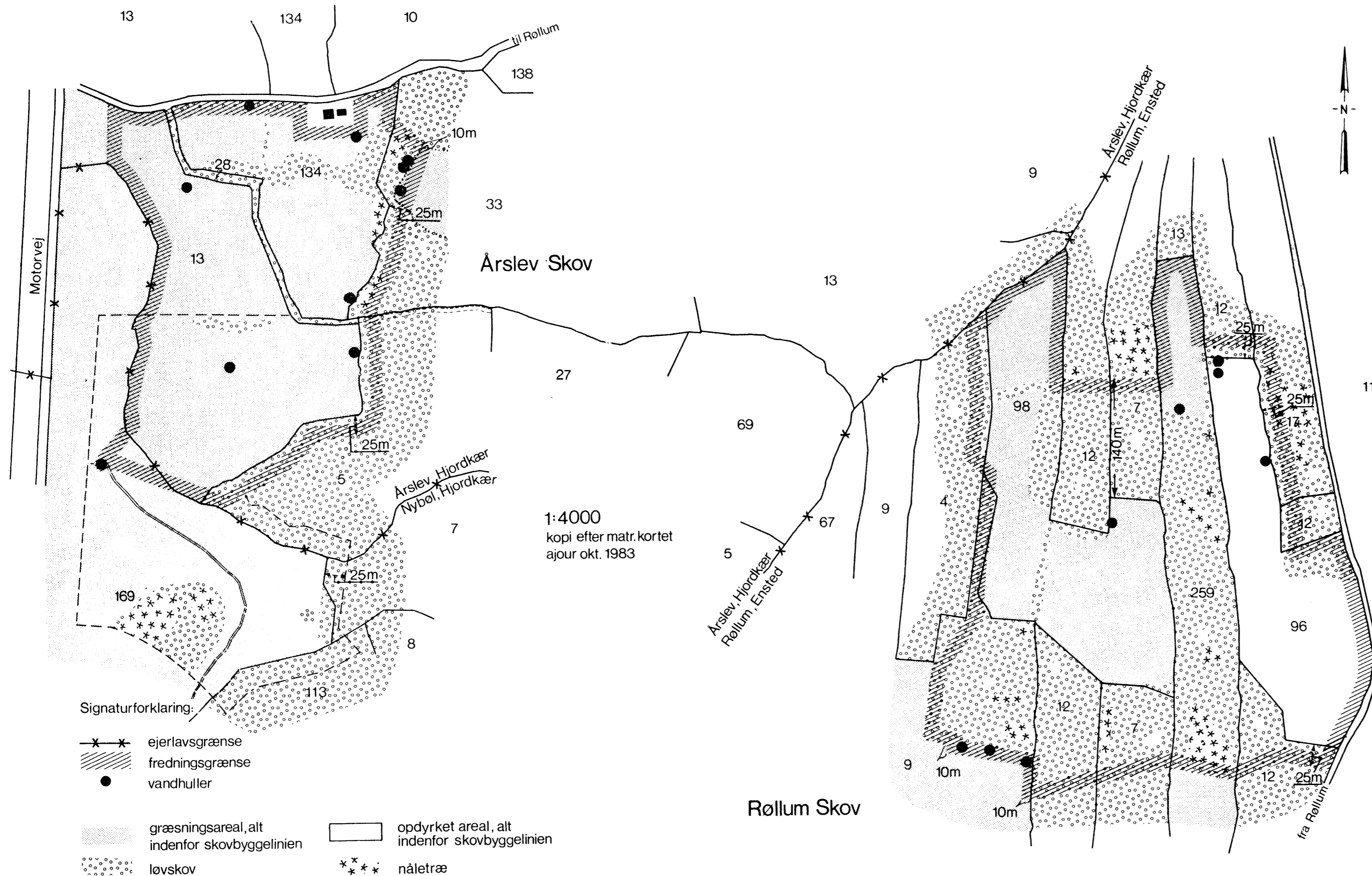
Landinspektør

OHH Jnr 83 45

Målestok i 1:4000

REG. NR. 7728

Bilag 1 A

Vandhuller i Arslev og Røllum Skove.

Del af
Arslev, Hjordkær
Nybøl, Hjordkær
Rødekro Kommune

Røllum, Ensted
Abenrå Kommune
Sønderjyllands Amt

Udfærdiget i sep. 1985

DN 1980
20-08

Kopiens rigtighed bekræftes
København d. 28 10 1983

O. Thomsen
Landinspektør

REG. NR. 7728

OHH Jnr 83 45

Målestok i 1:4000

Den 28. oktober 1985 afsagde fredningsnævnet for Sønderjyllands amts nordlige fredningskreds i sag:

F. 191/83   Fredning af vandhuller i Års-
lev og Røllum skove i Rødekro
og Aabenraa kommuner,

sålydende

K E N D E L S E:

Ved en samtidig hermed afsagt kendelse har nævnet bestemt, at nedennævnte arealer undergives fredning.

En række lodsejere har fremsat erstatningskrav.

En række lodsejere har haft bistand af Fælleslandboforeningen for Nordslesvig og planteavlskonsulent Claus Erichsen.

En række skovejere har haft bistand af skovri-

der Edvard Hvidt og forstkandidat Karsten Raae.

Der er ved udformningen af fredningsbestemmelserne taget hensyn til lodsejernes ønsker. Fredningsnævnet fastsætter nedennævnte erstatninger inclusive en almindelig arealerstatning på 800 kr. pr. ha:

Lodsejer:	Areal under fredning:	Beløb:
1. Andreas Friis Møller, Bolderslevvej, Årslev, 6230 Rødekro.	5 ha dyrkingsjord	25.000 kr.
Samme	2,6 ha eng	6.500 kr.
2. John Iversen, Årslev Skovvej 6, Årslev Skov, 6230 Rødekro.	3,4 ha dyrkingsjord	17.000 kr.
Samme	0,6 ha skov	1.200 kr.
3. Niels Chr. Jørgensen, Årslev Bygade 21, Årslev, 6230 Rødekro.	0,5 ha eng	1.250 kr.
Samme	0,8 ha skov	1.600 kr.
4. Thomas Festersen, Røllum Bygade 51, Røllum, 6200 Aabenraa.	5,2 ha eng (frijord)	15.600 kr.
Samme	0,5 ha skov	1.000 kr.
5. Christian Thomsen Schmidt, Røllum Bygade 41, Røllum, 6200 Aabenraa.	3,4 ha skov	6.800 kr.

6. Jørgen Tøgesen Clausen, Røllum Skovvej 2o, Røllum, 62oo Aabenraa.	1oo0 m ² dyrk- ningsjord (markrand)	25o kr.
Samme	2,3 ha skov	4.6oo kr.
7. Karin Heisel, Røllum Bygade 45, Røllum, 62oo Aabenraa.	1,7 ha skov	3.4oo kr.
8. Hans Jørgen Schmidt, Årupgade 52, Årup, 62oo Aabenraa.	1,1 ha eng	2.75o kr.
Samme	3,2 ha skov	6.4oo kr.
9. Hans P. Therkelsen, Skovvej 2o, 634o Kruså.	4 ha agerjord	32.oo0 kr.
Samme	o,4 ha skov	8oo kr.
1o. Peter Festersen, Røllum Bygade 53, Røllum, 62oo Aabenraa.	o,4 ha skov	8oo kr.
11. Chr. S. Iversen, Årslev Bygade 2o, Årslev, 623o Rødekro.	1 ha skov	2.oo0 kr.
12. Aabenraa kommune, Storegade 3o, 62oo Aabenraa.	o,3 ha vejareal	0 kr.
13. Thomas Jessen, Søndermark 24, Røllum, 62oo Aabenraa.	o,6 ha skov	1.2oo kr.

Ialt

37,1 ha

13o.15o kr.

---

1 medlem af fredningsnævnet, Thomas Heisel, har voteret for, at der til lodsejerne nr. 1 og 2 udbetales erstatning for dyrkningsjord med henholdsvis 35.000 kr. og 23.800 kr. Erstatningsbeløbene er fastsat efter flertallets bestemmelse.

For sagkyndig bistand udbetales til en række lodsejere ved skovrider Edvard Hvidt, Varnæsvej 537, Felstedskov, 6200 Aabenraa, 9.400 kr.

For sagkyndig bistand til en række lodsejere ved Fælleslandboforeningen for Nordslesvig, Landbogården, 6200 Aabenraa, udbetales 11.000 kr.

1 medlem af fredningsnævnet, Thomas Heisel, har voteret for, at der til lodsejerne nr. 1, 3, 4, 6, 7, 10, 11 og 13 udbetales mødehonorarer med hver 600 kr., dog til lodsejer nr. 13 200 kr., ialt 4.400 kr. Efter flertallets bestemmelse udbetales der ikke mødehonorarer til disse lodsejere.

Staten betaler $\frac{3}{4}$ og Sønderjyllands amtskommune $\frac{1}{4}$ af beløbene.

Erstatningsbeløbene forrentes med en årlig rente, der er 1% højere end den af Danmarks Nationalbank fastsatte diskonto, fra kendelsens dato.

Herefter

b e s t e m m e s :

Der betales fredningserstatninger med 130.150 kr. med renter som bestemt samt sagsomkostninger med 20.400 kr. som bestemt ovenfor.

Fredningsnævnets afgørelse kan påklages til overfredningsnævnet, Amaliegade 7, 1256 København K., efter reglerne i naturfredningslovens § 26. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Fredningsnævnets afgørelse skal i henhold til naturfredningslovens § 25 af nævnet selv indbringes for overfredningsnævnet til efter efterprøvelse, idet erstatningsbeløbene overstiger 100.000 kr.

Ib Lind Larsen   B. Diemer   F. Uldall Hansen   Th. Heisel

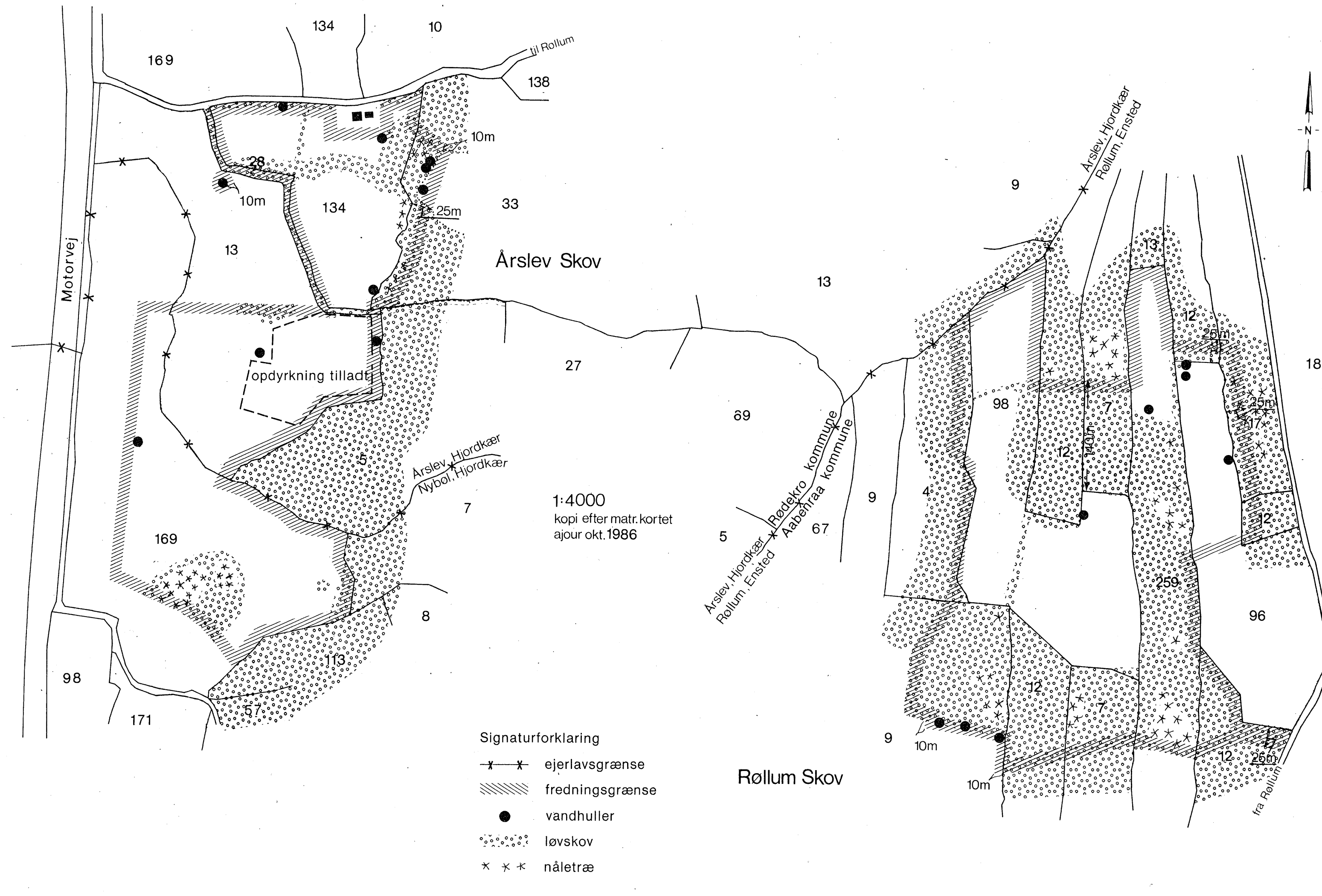
Lb.nr.	Navn	Matr. nr.	ønskes ca. ha	fredet antal lodder	heraf fredet i h.t. naturfredningslovens §§ 47, 1, og 47,2 ha	Anmærkninger.
1:	Andreas Friis Møller Bolderslevvej, Årslev, 6230 Rødekro.	del af 13 Årslev, Hjord- kær, og del af 169 Nybøl Hjordkær.	7,3	1	alt	Landbrug.Fred- skov. Dekl. vedr. udnyttel- se af sten,grus m.m. l. 31.7. 1975. Arealeks- propriation.
			0,3	1	alt	
2.	John Iversen, Årslev Skovvej 6, Årslev Skov, 6230 Rødekro.	del af 134 Årslev, Hjordkær.	4,0	1	3,4	Landbrug. Fredskov.
3.	Niels Chr. Jørgensen, Årslev Bygade 21, Årslev, 6230 Rødekro.	del af 33 smst.	1,3	1		Landbrug. Fredskov. Arolekspro- priation.
4.	Thomas Festersen, Røllum Bygade 51, Røllum, 6200 Aabenraa.	del af 98 Røllum, Ensted.	5,7	1	5,2	Fredskov.
5.	Christian Thomsen Schmidt, Røllum Bygade 41, Røllum, 6200 Aabenraa.	del af 12 smst.	3,4	5		Landbrug. Fredskov.

Lb. nr.	Navn	Matr. nr.	ønskes fredet		heraf fredet i h.t. naturfredningslovens §§ 47, 1, og 47, 2, ha	Anmærkninger.
			ca. ha	antal lodder		
6.	Jørgen Tøgesen Clausen, Røllum Skovvej 20, Røllum, 6200 Aabenraa.	del af 9 Røllum, Ensted	2,4	1		Landbrug. Fredskov. arealekspro- priation.
7.	Karin Heisel, Røllum Bygade 45, Røllum, 6200 Aabenraa.	del af 7 smst.	1,7	2		Landbrug. Fredskov. Dok.ang.ret til udvinding af grus sten m.m. 1.13/4 1981. Arealeks- propriation.
8.	Hans Jørgen Schmidt, Årupgade 52, Årup, 6200 Aabenraa.	del af 259 smst.	4,3	1	1,1	Husmandsbrug. Fredskov.
9.	Hans P. Therkelsen, Skovvej 20, 6340 Kruså.	96 smst.	4,4	1	4,0	Landbrug.
10.	Peter Festersen, Røllum Bygade 53, Røllum, 6200 Aabenraa.	del af 4 smst.	0,4	1		Landbrug. Fredskov. Dekl. vedr. ud- nyttelse af sten, grus m.m. 1. 8/10 1979.

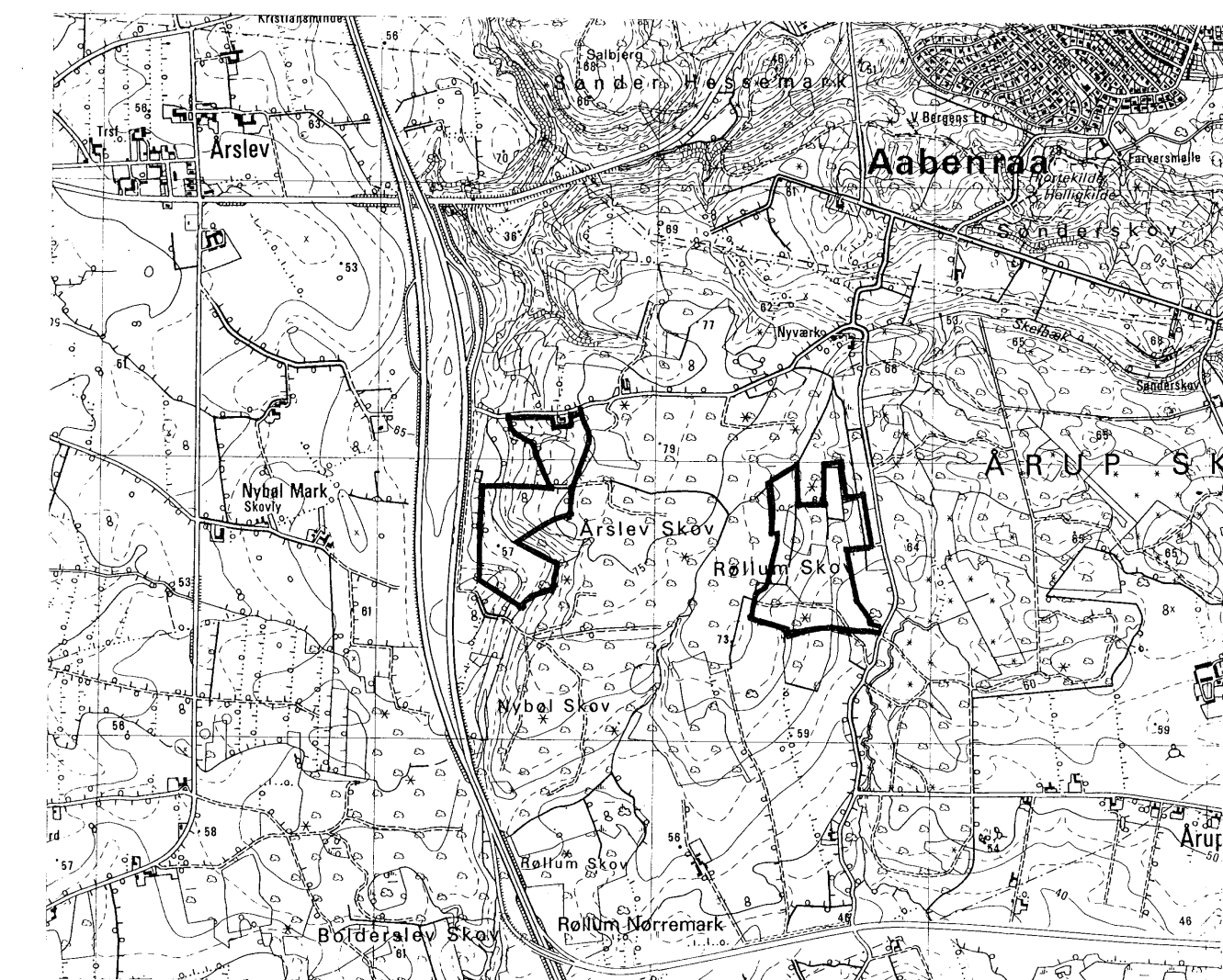
Lb.nr.	Navn	Matr. nr.	ønskes fredet		heraf fredet i h.t. naturfredningslovens §§ 47, 1, og 47,2, ha	Anmærkninger.
			ca.ha	antal lodder		
11.	Christian S. Iversen, Årslev Bygade 20, Årslev, 6230 Rødekro.	del af 5 Årslev, Hjordkær	1,0	1		Landbrug. Fredskov.
12.	Aabenraa kommune, rådhuset, Storegade 30, 6200 Aabenraa.	del af 28 smst.	0,3	1		En allé.
13.	Thomas Jessen, Søndermark 24, Røllum, 6200 Aabenraa.	del af 17 Røllum, Ensted	0,6	1		Fredskov.
Ialt ha			37,1			

GÆLDENDE KORT >

- Signaturforklaring
- x — ejerlavsgrense
  - //// fredningsgrense
  - vandhuller
  - løvskov
  - * * * nåletræ

Kortblad 1212 III SØ 1:25.000

GRUNDKORT 1:25.000 FREMSTILLET VED GEODÆTISK INSTITUT. UDGIVET AF SØNDERJYLLANDS AMTSKommUNE MED G.I.S. TILLADELSE I 1980. COPYRIGHT: RETTELSER FORETAGET

FREDNINGSKORT

OVERFREDNINGSNÆVNETS
fredningsafgørelse af
1986 i sag nr. 2647/85

REG. NR. 07728.000

<p>SØNDERJYLLANDS AMTSKommUNE TEKNISK FORVALTNING PLAN- OG MILJØADMINISTRATIONEN</p>		Beregnet	Tegnet	Afd. fredning
			GB	
<p>Fredning af vandhuller i Årslev og Røllum skove.</p> <p>Årslev, Hjordkær; Nybøl, Hjordkær og Røllum Ensted. Røde Kro og Aabenraa kommuner</p>		Rettet		Tegn. nr. 545-2-18
				J.nr. 8-70-51-1-529-1/83
				Mål 1:4000 1:25.000
				Dato oktober 1986

DISPENSATIONER>

Afgørelser - Reg. nr.:

Herunder ses afgørelser i dispensationssager for denne fredning

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT
Dommerkontoret, Nørregade 31,
6270 Tønder.
Telefon 74 72 22 05.

REG. NR. 7728.00

X

Den 7. februar 1995 foretog formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 6/95

Ansøgning fra Bjarne Mogensen m.fl. Røllum og Årup, 6200 Aabenraa, om regulering af skovveje og etablering af overkørsler samt opbygning af vejdæmnings over et vandløb indenfor et område, der er fredet ved Årslev og Røllum skove i Aabenraa og Rødekro kommuner.

§ 50 - Fredning af arealer i og ved
Årslev og Røllum skove.

Der fremlægges skrivelse af 31. januar 1995 med bilag fra Sønderjyllands amt, landskabskontoret, j.nr. 8-70-51-4-545-1-94.

Det fremgår af sagen, at der uden tilladelse fra amtet eller fredningsnævnet på matr.nr. 7, 12 og 259 Røllum, Ensted, der ejes af Karin Heisel, Bjarne Mogensen og H.J. Schmidt, er sket vejregulering ved opfyldning med jordfyld iblandet beton- og murrester stedvis indtil 30 cm over terræn. Her over er der udlagt grus. Ved det nordøstlige skelhjørne mellem matr.nr. 98 og 259 Røllum er der sket udvidelse af passage ved opfyldning over en ca. 10 m lang strækning mellem skellet og vandløbet ud over kanten af slugten. Over vandløbet er der etableret 2 overkørsler, idet der i vandløbet er nedlagt rør, og hen over den 10-20 m brede slugt

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 1211/8-0001

Øst.

Akt. nr. 83

er ført vejdæmninger. For den nordligste overkørsel, der ligger på matr.nr. 12, er der nedlagt Ø 25 cm betonfalsrør i ca. 8 m længde. Herover er der opbygget dæmning, der er indtil 2 m høj. for den sydlige overkørsel, der ligger på matr.nr. 7, er der nedlagt Ø 30 cm rør i ca. 6 m længde. Herefter er der bygget dæmning i indtil 1,25 m højde.

Flere steder, hvilket især gælder ved de største påfyldninger som i dæmningerne over slugten o.lign. steder, er opfyldningen sket uden afretning af dæmningens sider og tilpasning til det omgivende terræn. Endvidere rager der flere steder beton- og murrester frem.

Området er fredet ved Overfredningsnævnets afgørelse af 27. november 1986, hvor det i § 2, sidste afsnit hedder: "Der må ikke foretages vejanlæg eller vejreguleringer bortset fra de spor, der er nødvendige for land- og skovbrugsdriften, og som følger det naturlige terræn". Endvidere hedder det i § 3: "Der må ikke foretages ændringer af terrænet. Det må således ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages afgravning, opfyldning eller planering ....."

Amtet har anbefalet, at nævnet godkender den udførte vejregulering m.v. på visse nærmere vilkår.

Fredningsnævnets afgørelse:

Fredningsnævnet skal først indskærpe for ansøgerne, at der fremtidig ikke må foretages ændringer i området uden forud indhentet tilladelse.

Da det etablerede kun i uvæsentlig grad strider mod fredningens formål, meddeler nævnet herved i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 godkendelse til den foretagne regulering af skovveje over matr.nr. 7, 12 og 259 Røllum, Ensted, herunder etablering af 2 stk. overkørsler og opbygning af vejdæmninger over vandløbet på matr.nr. 7 og 12 smst., samt opfyldning på kanten af slugten mellem vandløb og

skellet mellem matr.nr. 98 og 259 smst. på vilkår

at vejsider og vejdæmninger afrettes og tilpasses det omgi-
vende terræn, og

at beton- og murrester enten fjernes eller afdækkes med muld

alt efter nærmere aftale med - og tilsyn og godkendelse af
Sønderjyllands Amt.

S.A. Koustrup.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for
Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheden.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for
Sønderjyllands amt, Dommerkontoret, Nørregade 31, 6270
Tønder**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen
med sagens dokumenter.

Fredningsnævnet for Sydjylland, sydlig del

Modtaget i
By- og Landskabsstyrelsen

17 JAN. 2008

Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 Kbh. Ø

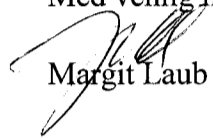
Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf. 79 13 66 77
Fax 76 10 03 53
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

Fredningssag 36/07

16. januar 2008

Vedlagt følger Fredningsnævnets afgørelse af 14. januar 2008
om dispensation til at opføre en hestestald på ejendommen matr. nr. 134,
Hjordkær, Aabenraa Kommune.

Med venlig hilsen

Margit Laub

Fredningsnævnet for Sydjylland, sydlig del

Dispensation til at opføre en hestestald på ejendommen matr. nr. 134 Årslev, Hjordkær, Aabenraa Kommune.

Aabenraa Kommune, Teknik og Miljø, har ved brev af 27. september 2007 forelagt fredningsnævnet en ansøgning fra Britta og Christian Colmorn, Årslev Skovvej 6, 6230 Rødekro, om tilladelse til at opføre en hestestald på landbrugsejendommen matr. nr. 134 Årslev, Hjordkær, fordi en del af det areal, hvor hestestalden ønskes opført, er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse, afsagt den 27. november 1986, ”om fredning af arealer i og ved Årslev og Røllum skove i Åbenrå og Rødekro kommuner”. Det fremgår af fredningsbestemmelserne blandt andet, at der ikke på de fredede arealer må opføres anden bebyggelse end læskure af midlertidig karakter til kreaturer. Fredningsnævnet skal derfor tage stilling til, om der i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan meddeles dispensation til projektets gennemførelse.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag og har besluttet at meddele Britta og Christian Colmorn dispensation til at opføre hestestalden på de vilkår, der fremgår af afsnittet fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ved afgørelse, afsagt den 27. november 1986, traf Overfredningsnævnet bestemmelse om fredning af 14 ejendomme, herunder ejendommen matr. nr. 134 Årslev, Hjordkær, i Ensted og Hjordkær sogne. Fredningssagen var blevet rejst af Danmarks Naturfredningsforening med det formål at opretholde og forbedre levebetingelserne for paddefaunaen i området samt at fastholde landskabets struktur og variation, fordi arealerne indeholder et større antal vandhuller, som er levested for padder, herunder den sjældne bjergsalamander.

Overfredningsnævnet har i sin begrundelse for at gennemføre fredningen anført blandt andet:

”...

Efter de oplysninger, der er forelagt overfredningsnævnet, er det afgørende for paddernes fortsatte tilstedeværelse i fredningsområderne, at også små vandhuller bevares og hverken forurennes eller går til som følge af dræning. Det må endvidere tillægges stor betydning, at bjergsalamanderen, fordi den her har sin nordligste udbredelse, må antages at være meget følsom overfor selv små ændringer i miljøet.

Det tiltrædes derfor, at der fastlægges en beskyttelseszone omkring de eksisterende vandhuller ...

Med samme begrundelse tiltrædes det, at fredningen ... foreskriver opretholdelse af de nuværende græsningsarealer, og at nydræning forbydes...”

Overfredningsnævnet fastsatte herefter blandt andet følgende fredningsbestemmelser for de fredede arealer i og ved Årslev og Røllum skove:

”...

§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har til hovedformål at opretholde og forbedre levebetingelserne for padder, herunder især bestanden af bjergsalamander. Fredningen har tillige til formål at sikre de øvrige biologiske værdier i området og bevare landskabets struktur og variation.

§ 2. Bebyggelse og andre anlæg.

Der må ikke opføres anden bebyggelse end læskure af midlertidig karakter til kreaturer. Der må heller ikke anbringes campingvogne og telte.

...

Arealerne må ikke benyttes til ... oplags- eller losseplads el. lign., og der må ikke henkastes affald...

§ 3. Terrænændringer og dræning m.v.

Der må ikke foretages ændringer af terrænet...

Der må ikke foretages nydræning, nyafvanding eller yderligere oppumpning af vand

...

Tilledning af spildevand er ikke tilladt.

§ 4. Arealernes drift i øvrigt.

a. græsningsarealer.

De arealer, der er vist på fredningskortet uden særlig signatur, skal henligge i græs...

Husdyrgødning (fast gødning, ajle, gylle og møddingsaft) må kun tilføres de i stk. 1 nævnte arealer i forbindelse med omlægning ...”

Det fremgår af Britta og Christian Colmorns ansøgning til Aabenraa Kommune, at de ønsker at opføre en 14 meter lang og 10 meter bred hestestald orienteret nord/syd med en 4 meter lang overdækning mod syd i forlængelse af stalden. Hestestalden bliver 5,50 meter høj, målt fra gulv til tagrygning. Taget udføres som saddetag af sorte eternitplader; facaderne udføres i brunt hårdtræ. Taget lægges med en hældning på 15 grader. Britta og Christian Colmorn har anført i ansøgningen, at hestestalden/laden kun skal anvendes til familiens egne heste og ikke erhvervsmæssigt.

Aabenraa Kommune har oplyst i brevet af 27. september 2007, at hestestalden skal opføres i den vestlige del af haven på ejendommen matr. nr. 134 Årslev, Hjorkær, inden for en afgrænsende beplantning mod vest og i tilknytning til de eksisterende bygninger på ejendommen. Det nærmeste vandhul ligger syd øst for byggefeltet og mere end 40 meter herfra.

Det fremgår af fredningskortet, at den del af ejendommen matr. nr. 134 Årslev, Hjordkær, hvorpå ejendommens driftsbygninger og stuehus er opført, ikke er omfattet af fredningen af arealerne i og ved Årslev og Røllum skove.

Det fremgår af et ortokort, der er vedhæftet kommunens brev til fredningsnævnet, at den væsentligste del af hestestalden skal opføres udenfor det fredede område.

Kommunen har i brevet af 27. september 2007 oplyst, at det er kommunens opfattelse, at det ansøgte ikke strider mod fredningens formål. Kommunen anbefaler derfor, at fredningsnævnet meddeler dispensation til projektets gennemførelse på vilkår, at staldens facader og tag ikke udføres i blanke eller reflekterende materialer.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har besluttet at behandle sagen på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnet har forelagt Britta og Christian Colmorns ansøgning for Skov – og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet med høringsfrist den 11. december 2007.

Skov – og Naturstyrelsen samt Friluftsrådet har ikke udtalt sig om ansøgningen.

Danmarks Naturfredningsforening har i en mail, modtaget den 7. december 2007, oplyst, at ”lokalforeningen ikke har indvendinger mod den ønskede dispensation – især fordi hestestalden opføres i tilknytning til den eksisterende bebyggelse.”

Fredningsnævnets afgørelse

Denne afgørelse er truffet i medfør af forretningsordenens § 10, stk. 5, af fredningsnævnets formand.

Fredningsnævnet kan meddele dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, fra en fredningsbestemmelse, såfremt det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen.

Det fremgår af Britta og Christian Colmorns ansøgning samt kortmaterialet fra Aabenraa kommune, at hestestalden i det væsentligste skal opføres udenfor det fredede område, at kun den sydligste del af stalden berører det fredede areal syd for ansøgernes landbrugsejendom, og at det nærmeste fredede vandhul ligger mere end 40 meter fra den projekterede hestestald. På denne baggrund vurderer fredningsnævnets formand, at det ikke strider mod formålet med fredningen af arealerne i og ved Årslev og Røllum skove at meddele ansøgerne dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, fra fredningsbestemmelserne til at opføre hestestalden på vilkår,

at stalden opføres i overensstemmelse med det tegningsmateriale, der er forelagt fredningsnævnet og med den placering, der er vist på vedhæftede ortofoto,

at hestestaldens tag og facader udføres i matte og ikke reflekterende materialer,

at byggeaffald ikke anbringes på de fredede arealer,

at det fredede areal, der berøres af byggeriet, reableres efter byggeriets afslutning,

at dyrefoder ikke må oplagres på de fredede arealer,

at vandforsyningen til hestestalden sker fra den eksisterende vandforsyning på ejendommen,

at husdyrgødning og ajlebeholder til brug for hestestalden skal anbringes uden for de fredede arealer,

og

at hestestalden alene må bruges til opstaldning af heste, der tilhører den til enhver tid værende ejer af ejendommen matr. nr. 134 Årslev, Hjordkær, eller medlemmer af hans husstand.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K, af Britta og Christian Colmorn, Aabenraa Kommune, Skov – og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite, Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening samt andre, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indsendes til fredningsnævnet, der videresender sagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Naturplejeprojektet må ikke påbegyndes, før klagefristen er udløbet.

Såfremt en klage indgives, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af Naturklagenævnet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgeren rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del,
Esbjerg, den 14. januar 2008.

Margit Ø Laub

Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf.: 9968 8800

E-mail: esbjerg@domstol.dk
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

28. oktober 2015
FN SJS 43/2015

J. nr.: FN SJS 43/2015: Ansøgning om etablering af vandhul samt oprensning af lavningen indenfor fredningen af Årslev og Røllum Skove, Aabenraa.

Fredningsnævnet har den 7. oktober 2015 fra Aabenraa Kommune på vegne lodsejer Karl Moshage modtaget en ansøgning om etablering af et vandhul og oprensning af en lavning på ejendommen matr. nr. 98 Røllum, Ensted.

Ved afgørelse, afsagt den 27. november 1986, traf Overfredningsnævnet bestemmelse om fredning af 14 ejendomme, herunder dele af ejendommen matr. nr. 98 Røllum i Ensled. Fredningssagen var blevet rejst af Danmarks Naturfredningsforening med det formål at opretholde og forbedre levebetingelserne for paddefaunaen i området samt at fastholde landskabets struktur og variation, fordi arealerne indeholder et større antal vandhuller, som er levested for padder, herunder den sjældne bjergsalamander.

” ...

§ 1 Fredningens formål.

Fredningen har til hovedformål at opretholde og forbedre levebetingelserne for padder, herunder især bestanden af bjergsalamander. Fredningen har tillige til formål at sikre de øvrige biologiske værdier i området og bevare landskabets struktur og variation.

...

§ 3 Terrænændringer og dræning mv.

Der må ikke foretages ændringer af terrænet. Der må således ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages afgravning, opfyldning eller planering. Retablering af eksisterende vandhuller

og anlæg af nye vandhuller kan dog foretages som led i naturplejen, jfr. § 5.

Der må ikke foretages nydræning, nyafvanding eller yderligere oppumpning af vand. Heller ikke eksisterende dræn må fornys, men en tilladelse hertil skal meddeles, hvis fornyelsen ikke kan antages at ville sænke vandstanden i vandhullerne.

Tilledning af spildevand er ikke tilladt.

§ 4 Arealernes drift i øvrigt.

...

c. Vandhuller.

De vandhuller, der er vist på fredningskortet, eller som senere bliver udgravet som led i amtskommunens naturpleje efter § 5, skal opretholdes. Udsætning af fisk er ikke tilladt. Der må ikke gødskes eller sprøjtes med kemiske bekæmpelsesmidler inden for en afstand af 10

m fra de på kortet viste vandhuller eller fra vandhuller, der senere bliver udgravet som led i amtskommunens naturpleje. Det samme gælder anbringelse af ensilagestakke. Uanset fredningskortets udvisende bortfalder disse forbud for arealet omkring et vandhul, der går til, og som amtskommunen ikke ønsker at retablere.

§ 5 Naturpleje.

Sønderjyllands amtsråd har ret til at udføre naturpleje til opfyldelse af fredningens formål, f.eks. afgræsning, fjernelse af uønsket vækst, oprensning af eksisterende vandhuller og anlæg af nye.

Den enkelte plejeforanstaltning skal udføres uden udgift for vedkommende ejer og være tiltrådt af ejeren eller - hvis enighed ikke opnås - være godkendt af fredningsnævnet.

§ 6 Dispensation.

En dispensation fra bestemmelserne i §§ 2-4 kan meddeles efter reglerne i naturfredningslovens § 34, hvis det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål.”

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 22. oktober 2015, hvor nævnet tillige har foretaget besigtigelse.

I besigtigelsen deltog formanden, retspræsident Margit Ø. Laub, Esbjerg, det ministerudpegede medlem Kjeld Thamdrup, Ribe, og det kommunalt udpegede medlem Christian G. Lauridsen, Lonnie Jessen og Niels Linddal på vegne Danmarks Naturfredningsforening.

Fredningsnævnets formand redegjorde for ansøgningen og de relevante dele af fredningsbestemmelserne.

Lonnie Jessen redegjorde for ansøgningen og påviste søen, der ønskes etableret i en eksisterende lavning. Der bliver i princippet tale om et lavvandet vandhul med en vanddybde på højst ½ meter med flade brinker. I perioder med meget vand, vil det overskydende vand kunne løbe ned i en eksisterende bæk. Lonnie Jensen påviste endvidere et eksisterende vandhul, der er registreret som et privat vandløb. Dette vandhul er meget mudret og ønskes oprenset.

Karl Moshage oplyste, at han i det hele kan tiltræde kommunens ønsker.

Niels Linddal oplyste, at Danmarks Naturfredningsforening ser positivt på projektet.

Fredningsnævnet vurderer på den baggrund, at etableringen af et nyt vandhul og oprensning af et eksisterende vandhul ikke kræver dispensation, jf. fredningsbestemmelsernes § 5.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg, den 28. oktober 2015

Margit Ø. Laub
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Karl Moshage, Tvillinghøj 1, Kiskelund, 6340 Kruså

Aabenraa Kommune, Teknik - og Miljø, byg@aabenraa.dk, hehu@aabenraa.dk, hpe@aabenraa.dk

Naturstyrelsen, nst@nst.dk, rib@nst.dk

Naturstyrelsen Sønderjylland, sdj@nst.dk

Kulturarvsstyrelsen, post@kulturstyrelsen.dk

Museum Sønderjylland, tekr@museum-sonderjylland.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk, lendal@nypost.dk

Friluftsrådet, sonderjylland@friluftsradet.dk, arne1864@bbsyd.dk

Dansk Ornitologisk Forening, aabenraa@dof.dk

Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, famham@live.dk

**Fredningsnævnet for Syddjylland
Sydlig del**

Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf.: 9968 8800

E-mail: esbjerg@domstol.dk
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

13. september 2018
FN SJS 37/2018

J.nr.: FN SJS 37/2018: Ansøgning fra Britta og Christian Colmorn om dispensation til at bibeholde en anlagt ridebane på ejendommen matr.nr. 134 Årslev, Hjordkær.

Fredningsnævnet har den 25. juli 2018 modtaget ansøgning fra Aabenraa Kommune på vegne Britta og Christian Colmorn om dispensation til at bibeholde en anlagt ridebane på ejendommen matr.nr. 134 Årslev, Hjordkær.

Ejendommen er fredet ved Overfredningsnævnets afgørelse, truffet den 27. november 1986 om fredning af arealer i og ved Årslev og Røllum skove i Åbenrå og Rødekro kommuner.

I en afgørelse af 13. juli 2010 gav Fredningsnævnet Britta og Christian Colmorn dispensation til at anlægge en 15 x 30 meter stor ridebane på ejendommen på vilkår:

at der aldrig må opsættes lysmaster eller læskure på eller ved ridebanen,

at ridebanen aldrig må benyttes til eller i forbindelse med rideskole eller på anden måde benyttes i erhvervsmæssig sammenhæng,

at ridebanen alene må benyttes af familien Colmorn,

at ridebanen skal nedlægges og terrænet reableres, såfremt familien Colmorn ikke længere har hestehold på deres ejendom eller afhænder deres ejendom,

og

at reablering af terrænet skal ske efter tilsynsmyndighedens anvisninger, når ridebanen ikke længere skal benyttes.

Britta og Christian Colmorn ønsker nu at sælge ejendommen som en "hesteejendom" og ønsker derfor en ændring af dispensationen, således at ridebanen ikke skal nedlægges.

Fredningsnævnet skal meddele dispensation, såfremt de vilkår, der er meddelt i afgørelsen fra 2010 skal ændres.

Fredningsnævnets formand har i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5, besluttet at meddele Britta og Christian Colmorn dispensation til det ansøgte i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 og stk. 2 som anført i afsnittet ”Fredningsnævnets afgørelse”.

Sagens baggrund:

Følgende fremgår af Overfredningsnævnets kendelse af 27. november 1986:

”...

§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har til hovedformål at opretholde og forbedre levebetingelserne for pad-der, herunder især bestanden af bjergsalamander. Fredningen har tillige til formål at sikre de øvrige biologiske værdier i området og bevare landskabets struktur og variation.

§ 2. Bebyggelse og andre anlæg.

Der må ikke opføres anden bebyggelse end læskure af midlertidig karakter til kre-aturer. Der må heller ikke anbringes campingvogne og telte.

...

Arealerne må ikke benyttes til ... oplags- eller losseplads el. lign., og der må ikke henkastes affald...

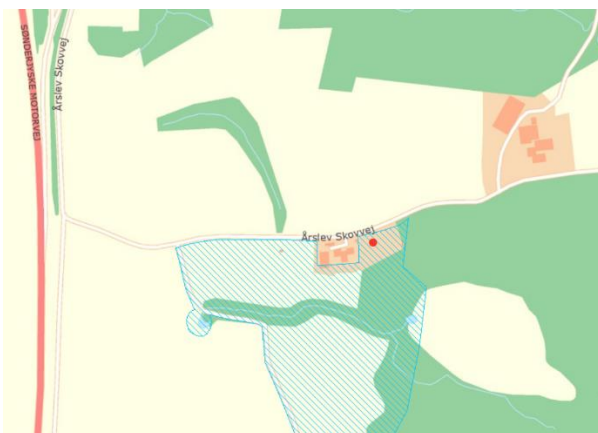
Der må ikke foretages vejanlæg eller vejreguleringer, bortset fra de spor, der er nød-vendige for land- og skovbrugsdriften, og som følger det naturlige terræn.

§ 3. Terrænændringer og dræning m.v.

Der må ikke foretages ændringer af terrænet. Der må således ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages afgravning, opfyldning eller planering...

Der må ikke foretages nydræning, nyafvanding eller yderligere oppumpning af vand ...”

På følgende kort er placeringen af det ansøgte vist med rød prik. Fredet areal er vist med skravering.

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har ved mail af 3. august 2018 til Britta og Christian Colmorn, Aabenraa Kommune, Byggeri m.v., Aabenraa Kommune, Natur, Miljøstyrelsen, Slot- og Kulturstyrelsen, Museum

Sønderjylland, Danmarks Naturfredningsforening/København, Danmarks Naturfredningsforening/Aabenraa, Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet centralt og Friluftsrådet Aabenraa: anmodet om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist den 31. august 2018.

Aabenraa Kommune har i forbindelse med sagens fremsendelse udtalt:

”Kommunens Naturafdeling udtaler,

”Der ligger tre bjergsalamandervandhuller syd for ridebanen, det nærmeste ligger ca. 40 m syd for ridebanens sydvestlige hjørne. Bjergsalamandre lever næsten udelukkende i skyggede vandhuller, da deres yngel ikke tåler for høje vandtemperaturer. De vil derfor oftest kun opholde sig i skovområder og kommer sjældent ud i åbent terræn. Da ridebanen ligger et stykke fra skoven og ikke er skygget, er det ikke sandsynligt at bjergsalamandrene opholder sig der. Det vurderes derfor, at ridebanen ikke har påvirket hverken bjergsalamandrene eller deres levesteder, og heller ikke vil gøre det fremover så længe placeringen af den ikke ændres.”

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen.

Det er fredningens formål at opretholde og udbygge de biologiske værdier i området med særligt hensyn til paddefaunaen, især bjergsalamanderen, og at bevare landskabets struktur og variation.

Fredningsnævnet finder, at en bevaring af den allerede etablerede ridebane ikke er i strid med fredningens formål. Nævnet lægger vægt på kommunens oplysninger om ridebanens placering i forhold til det nærmeste vandhul, hvor der findes bjergsalamandre, samt Danmarks Naturfredningsforenings bemærkninger til den oprindelige dispensation, hvorefter DN vurderede, at der ved projektet var taget rimelige hensyn til fredningen og at anlægget og benyttelsen af ridebanen ikke ville true padderne, herunder bestanden af bjergsalamandre.

Fredningsnævnet meddeler derfor dispensation til det ansøgte i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 på vilkår,

at der aldrig må opsættes lysmaster eller læskure på eller ved ridebanen,

at ridebanen aldrig må benyttes til eller i forbindelse med rideskole eller på anden måde benyttes i erhvervsmæssig sammenhæng,

at ridebanen alene må benyttes af den til enhver tid værende ejer af ejendommen,

at ridebanen skal nedlægges og terrænet retableres, når ridebanen ikke længere ønskes benyttet, og

at retablering af terrænet skal ske efter tilsynsmyndighedens anvisninger, når ridebanen ikke længere skal benyttes.

Klagevejledning:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Planklagenævnet over afgørelsen. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Borgere, virksomheder, myndigheder og organisationer skal indsende klagen til Planklagenævnets Klageportal via borger.dk eller virk.dk.

Der er et direkte link til borger.dk og virk.dk via Planklagenævnets hjemmeside www.naevnenes-hus.dk/planklagenaevnet.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb.

En klage skal være tilgængelig for førsteinstansen i Klageportalen senest kl. 23:59 på den dag, hvor klagefristen udløber. Det indebærer, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt faktura i Klageportalen.

Klageren skal oplyse sit CPR-nummer eller CVR-nummer.

Planklagenævnets hjemmeside indeholder information om beregning af klagefrister i de tilfælde, hvor en klager anmoder om at blive undtaget fra brug af Klageportalen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Planklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret udgør for privatpersoner 900 kr. Virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder skal betale 1.800 kr. for behandling af eller genoptagelse af en klage. Det nævnte gebyr reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Gebyret er endnu ikke reguleret for 2017, men vil blive teknisk efterreguleret.

Planklagenævnet påbegynder først behandlingen af en klage, når gebyret er modtaget. Klagegebyr opkræves af Planklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved indbetalingskort til Planklagenævnet. Gebyr skal indbetales indenfor en af Planklagenævnet fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Planklagenævnets hjemmeside www.naevnenes-hus.dk/planklagenaevnet.

Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis klagen bliver afvist, fordi klagefristen er overskredet, klager ikke er klage-berettiget eller fordi Planklagenævnet ikke har kompetence til at behandle klagen.

Gebyret tilbagebetales også, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, eller hvis klager får helt eller delvist medhold i klagen. Hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Planklagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Hvis klager trækker klagen tilbage, mens sagen er under behandling i nævnet, vil gebyret som udgangspunkt også blive betalt tilbage. Planklagenævnet kan dog beslutte, at gebyret ikke tilbagebetales, hvis klagen trækkes tilbage på et tidspunkt, hvor nævnet allerede har foretaget en stor del af sagsbehandlingen.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Syddjylland, Sydlig del
Esbjerg, den 13. september 2018

Margit G. Laub
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Britta og Christian Colmorn, icemorn@me.com

Aabenraa Kommune, byg@aabenraa.dk, natur@aabenraa.dk, pmu@aabenraa.dk

Miljøstyrelsen, mst@mst.dk;

Slot- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk

Museum Sønderjylland, tekr@museum-sonderjylland.dk

Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening/Aabenraa, lendal@nypost.dk

Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, finn.borchsenius@sm.au.dk

Dansk Ornitologisk Forening, aabenraa@dof.dk, jorn.vinther.sorensen@gmail.com

Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk

Friluftsrådet Aabenraa: soenderjylland@friluftsradet.dk